

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostili. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojškim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

Plačnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 189 (12.221)

Trst, sreda, 28. avgusta 19

primorski dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRGO REVOLUCIJE 1 P.P. 1
66001 KOPER
7096 AA
60

Državni udar v Nigeriji

ABIDJAN — Nigerijo, eno naj-
večjih in najbogatejših afriških
držav, je prizadel nov državni
udar. Skupina častnikov je v no-
či med ponedeljkom in torkom
strmoglavila vlado gen. Moha-
meda Buharija, na njegovo me-
sto pa je prišel gen. Ibrahim
Babangida, dosedanji načelnik
generalštaba vojske in številka
tri Buharijevega režima.

Udar je naznanil včeraj zju-
traj gen. Joshua Dogon Yaro po
radiu. Povedal je, da bo do nor-
malizacije vladala policijska u-
ra, da bodo zaprta mednarodna
pristanišča in letališča, pretrga-
ne pa so tudi bile telefonske in
telegrafске zveze s tujino. Zdi
se, da udar ni zahteval preliva
krvi in da nova oblast obvladuje
položaj po vsej državi. O usodi
strmoglavljenega gen. Buharija
ni vesti, pač pa se je razvedelo,
da se je njegov najtesnejši sode-
lavec gen. Tunde Idiagbon v teh
dneh baje nahajal na romanju v
Meki.

Nova oblast je utemeljila dr-
žavni udar rekoč, da je Buhari
neučinkovito vodil sanacijo drža-
ve. Nigerijo, ki bo 1. oktobra le-
tos slavila 25-letnico neodvisno-
sti od Velike Britanije, prete-
sajo hudi gospodarski problemi,
še zlasti odkar je na svetovnih
tržiščih padla cena petroleja,
njen največji izvozni postavke.

Po potopitvi ladje gibanja Greenpeace Nova Zelandija ne verjame izidu francoske preiskave

PARIZ — Tricotova preiskava o
možni odgovornosti francoske tajne
službe pri potopitvi ladje »Rainbow
Warrior« mirovnega gibanja Green-
peace je narekovala predsedniku vla-
de Fabiusu izjavo, da so v delovanju
protiobveščevalne službe DGSE »hu-
de pomanjkljivosti«. Premier je ob-
rambena ministra Hernuja pozval,
naj pomanjkljivosti odpravi, hkrati
pa je tako njemu kot notranjemu mi-
nistru Foxeu naročil, da parlamen-
tarnima komisijama za obrambo od-
slej redno postržeta z letnim poročil-
lom o delu tajnih služb.

O atentatu na ladjo je Fabius de-

jal, da nima elementov, ki bi mu do-
volili oporekati Tricotovim zaključ-
kom in da francosko sodstvo zdaj ča-
ka na izsledke novozelandske preiska-
ve. Če bo ta potrdila »zločinske od-
govornosti francoskih državljani-
bo, proti tem brz uveden sodni postop-
pek.« je zatrdil Fabius. Novozeland-
ska vlada je zavrnila Tricotovo poro-
čilo, ki ga tudi francoski tisk hudo
kritizira. Njen predsednik Lange za-
hleva od Fabiusa pojasnilo, zakaj se
je petero francoskih tajnih agentov
mudilo v Aucklandu, in trdi, da je
Francija s tem »zadala smrten uda-
rec prijateljstvu med državama«.

Kolesarsko SP: Italiji še eno zlato Nogometni pokal: Triestina - Torino

NA 10. STRANI

Vse bolj živahna predkongresna razprava v KPI

Komunisti pred novimi zrelostnimi izpiti?

SANDOR TENCE

V Rimu (ali Firencah) bo spomla-
di predčasni kongres KPI, ki bo, so-
deč po predkongresni razpravi zno-
traj in izven partijskih struktur in
zlasti po vzdušju, ki vlada med ko-
munisti po porazu na upravnih voli-
tvah in na referendumu, morda res
pomenil zgodovinsko prelomnico v
več kot šestdesetletnem življenju naj-
večje italijanske levičarske stranke.
Nikoli kot sedaj, niso še komunisti
tako kritično in avtokritično razmi-
šljali ne samo o lastni politični stra-
tegiji in o perspektivah leve, am-
pak tudi postavljali v dvom nekatere,
nekoč temeljne, zgodovinske goto-
vosti, kot je npr. demokratični cen-
tralizem, ki je bil še do včeraj »ar-

gument tabu« in ki so ga danes mla-
di komunisti na svojem festivalu v
Sieni dejansko že odpisali. Začel je
Luciano Lama, ki je v intervjuju za
dnevnik »La Repubblica« odkrito brez
dlak na jeziku povedal, da se je par-
tija po referendumu znašla brez jas-
ne politične linije, v slepi ulici, iz
katere bo moč najti izhod le z izra-
zito reformistično politiko, ki predpo-
stavlja predvsem nove odnose s PSI.
V drugih pogojih bi generalni sekre-
tar CGIL to stališče izrazil na stolp-
cih partijskega glasila Unità, sedaj
pa je nalašč izbral »meščanski« ča-
sopis in to prav sredi zasedanja po-
membnega partijskega centralnega
komiteja, na katerem je vrh vsega še
molčal. To so mu mnogi somišljeniki,
tudi na vrhovih, zamerili, debata pa
je vseeno šla svojo pot naprej, še
preden je Natia formalno predlagal

predčasni kongres.

Na Unità so nato prvi razbili led
člani partijske celice v tovarni Piag-
gio, ki so z zelo kritičnimi toni očitali
vodstvu KPI, da prevečkrat pozab-
lja na komunistično identiteto, in na
revolucionarno usmeritev partije in
da je Craxi skoraj neke vrste razred-
ni sovražnik, s katerim ni mogoče
sklepati nobenih zavezništev. Zlasti
to zadnje stališče je doživelo plaz od-
govorov in kritik predvsem mlade ge-
neracije strankinih voditeljev s Se-
vera, ki si v bližnji bodočnosti ne po-
stavljajo za cilj strategije KPI izhod
iz kapitalizma, ampak preustroj (»iz-
boljšanje«) sedanjega družbenega in
gospodarskega sistema. Od tukaj tu-
di vzdevek »izboljševalci« (migliori-
sti), s katerim časopisi označujejo to
skupino partijskih voditeljev, za ka-
tero pa se res skriva točno določena

usmeritev, ki jo mnogi, mogoče pre-
več simplistično ocenjujejo že kot
strujo. Stališča delavcev Piaggia je
doslej z veliko vnemo, ki je zanj ved-
no zelo značilna, podprl le Armando
Cossutta, po mnenju katerega bi si
morala partija postaviti kot prven-
stveni cilj premostitev kapitalistične-
ga sistema. Zakaj se imenujemo še
komunistična partija, polemično raz-
mišlja Cossutta, potem ko se skoraj
bojimo povedati, da je naš cilj komu-
nizem, seveda prikrojen specifič-
nim italijanskim razmeram? Cossut-
ti je zelo provokativno odgovoril bi-
ši poslanec Guido Carrandini, ki je
prav na stolpcih Scalfarijevega dne-
vnika predlagal preimenovanje KPI v
»Demokatično stranko dela« in pri

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Veliki pomen tekmovanja »Seghizzi«

MARKO WALTRITSCH

že štirindvajsetič se bodo v Gori-
ci zbrali pevci iz raznih dežel Evro-
pe pa tudi iz drugih kontinentov,
da bi sodelovali v tem mestu ob So-
či na mednarodnem tekmovanju pe-
vskih zborov, ki nosi ime po znanem
goriškem glasbeniku Cesaru Augustu
Seghizziju. Zbori bodo nastopali v
dvorani UGG od četrka do nedelje
po že ustaljenem vrstnem redu: naj-
prej tekmovanje v polifonskem, za-
tem pa v narodnem petju. Letos so
prireditelji uvedli še prijetno novost:
tekmovanje malih zborov. Tu priha-
jajo v poštev, vsaj na letošnji, prvi
izvedbi, predvsem slovenski okleti.
Med temi tudi zamejski Tržaški
oklet.

Sočasno s tekmovanjem pevskih
zborov se v teh dneh vrši v Gorici
(prišel se je včeraj) mednarodni po-
svet o zborovskem petju. Ta posvet je
letos že šestnajsti po vrsti.

Gorica je tako za nekaj dni ena
maloštevilnih prestolnic evropske in
svetovne zborovske glasbe. Malo je
krajev v Evropi, kjer prirejajo take
festivalne pevske zborov. Nekateri si-
cer slovijo bolj kot gorški. Ta v
mestu ob meji pa si je pridobil ve-
lik ugled in sloves ne le v evrop-
skem, marveč tudi v svetovnem me-
rilu. Letos sodeluje namreč zbor iz
Argentine. Poslušali pa smo v prejš-
njih letih zборе iz Azije, Afrike in
še od kje.

Ko so pred več kot dvema deset-
letjema člani »goriškega zbora Se-
ghizzi (poleg italijanskih pevcov je
v zboru tudi nekaj slovenskih) za-
čeli, niso pričakovali, da bo festival
z leti tako rasel in uspeval ter do-
bil take razsežnosti. Prireditelji so
tudi z obiski širili krog prijateljev.

Začetki tega mednarodnega festi-
vala niso bili med najlažjimi. Iz de-
želnega tekmovalnega festivala je
ta prerasel v mednarodnega. Tudi
takrat se je zgodilo nekaj za nas Slo-
vence neprijetnega. Ker je na enem
prihiv festivalov imel prvič nasto-
piti slovenski zbor je med nekateri-
mi prenapetosti v Gorici zavrelo. Dvo-
rana UGG ne sme biti »onečaščen«
od slovenske pesmi. Kljub stališčem
nekaterih v Gorici in tudi omahova-
nju takratnega župana Poterzja (nek-
danjega Podberšca) pa je prevlada-
la zahteva pevcov Seghizzija. Festi-
val se je vršil z nastopom tudi slo-
venskega zbora.

Slovenski zbori, tako iz zamejstva
kot iz Jugoslavije, so bili potem stal-
ni gostje na gorškem tekmovanju.
Marsikdaj so dobili tudi laskava pri-
znanja. Tudi letos je njihova prisot-
nost številna, še zlasti, kot že prej
omenjeno, v razredu malih zborov.
Največ priznanj pa so vedno dosega-
li zbori iz vzhodnoevropskih držav,
kjer imajo zelo kvalitetne ansamble.

Mednarodni pevski festival v Go-
rici prerašča okvir navadnega med-
narodnega tekmovanja. V Gorici je
Seghizzijevo tekmovanje razbilo led
v mednarodnem sodelovanju, še zla-
sti čez mejo s sosedi. V ta okvir ve-
lja vključiti tudi folklorni festival, ki
se je zaključil v nedeljo. Tudi na teh
folklornih festivalih oziroma paradah,
letos je ta bila že dvajsetič, se utrju-
je prijateljstva med različnimi na-
rodi in ljudmi raznih jezikov. Folklor-
nih festivalov je sicer v Evropi veli-
ko, veliko več kot tekmovanje pevskih
zborov.

Sicer pa imamo v Gorici še vrsto
drugih podobnih prireditev z različno
tematsko vsebino. K nam prihajajo
razni strokovnjaki iz več dežel sve-
ta, kulturniki, športniki. V zadnjem
času je zaslovel festival malih gle-
dališč, ki je shodil najprej v Novi
Gorici, potem pa pogledal čez mejo
v naše mesto. Prav v zadnji izvedbi,
letos januarja, je ta festival zado-
bil širši okvir od prejšnjih. Tudi go-
riška publika, tako italijanska kot slo-
venska, se je pričela zanimati za
gledališke prireditve. Prvi koraki so
bili sicer težki, vendar pa so se stva-
ri pričele razvijati tudi na tem po-
ročju.

Tako je treba tudi nadaljevati. Dru-
gače pa bi uradni sporazumi med dr-
žavama in druge uradne besede osta-
li brez prave ljudske vsebine.

S plovbo v nevarnih vodah Tvegana pot ladij iz SFRJ

BEOGRAD — Ladja Krapanj šibe- niške »Slobodne plovidbe« se je prej- šnji četrtek izvelela iz bejrutskega pristanišča z neznatnimi poškodbami, potem ko sta jo zadeli granati. La- dja je po ukazu kapitana takoj iz- plula iz pristanišča in zapustila ogo- roženo območje ter s preostankom nato- vorjenega žita odpelala proti grškim pristaniščem.

Vse kar se je dogajalo v bejrut- skem pristanišču tisti dan, kar je pre- gnalo jugoslovanske pomorščake, da so v naglici izveleli sidra, in kako so preživljali kritične trenutke, bo znano šele tedaj, ko bo Krapanj pri- plul v pristanišče na Jadranu.

Tudi po tem primeru, ki na žalost ne bo ostal osamljen (ker na mnogih svetovnih morjih ne vlada mir) je bilo slišati glasove: mar morajo ju- goslovanski pomorščaki za vsako ce- no pluti po ogroženih morjih?

Ladje reške »Jugolinije« in še ne- katerih jugoslovanskih brodarjev so vzdrževale reden, pa tudi rentabilen servis s pristanišči v Arabsko - perzijskem zalivu vse do izbruha iransko - iraške vojne. Na teh progah so ladje plule do zadnjega trenutka, ta- ko da je bilo nekaj jugoslovanskih la- dij v ogroženih pristaniščih tudi na dan, ko so v pristaniščih Šat el Ara- ba začeli streljati z obeh strani. Pulj- ska Istranka jo je odnesla brez te- žjih posledic, nekatere ladje so se iz- vlekle brez težav, v Koramsaru in Basri pa so ostale tri ladje (Lika, Krasica in Uljanik), katerih posad- ke so dostojanstveno prenesle vse te- žave, na katere so naletele potem, ko so zapustile ladje in na poti v do- movino. Posadka Uljanika, ki so ga zadeli in potopili na sredi široke re- ke, se je morala ponoči reševati sa- ma, mornarji so preplavali polovico. Šat el Araba, ki je znan tudi po mor- skih psih in ob tveganju, da jih bo- do zadeli, so prešli na iraško stran. Človeških žrtev na srečo ni bilo.

Zaradi neugodnega razvoja dogod- kov na tem področju so jugoslovanski brodarji prenehali vzdrževati ladijski prevozni servis za iranska pristani- šča severno od Bandar Abasa in ka- sneje se je izkazalo, da je pravza- prav ogrožena plovba tudi na »svo- bodni strani« Arabsko-perzijskega za- liva, pluti pa je treba. Mnoge jugo- slovanske ladje in pomorščaki na njih so bili priče tudi lanskega dogaja- nja v Rdečem morju, ko je bilo po- sejano z minami, ki so ogrožale var- no plovbo. Nekateri kapitani so ka- sneje trdili, da so imeli »slalomsko plovbo«, da so se izognili neznanim

»plovnim objektom«, za katere so predvidevali, da so mine, pluli pa so kljub temu. Medtem ko plujejo ladje v pristanišča Libanona, v bejrutsko ali katerokoli drugo pristanišče, se vsak kapitan ladje zaveda tveganja, kateremu izpostavlja ladjo in posad- ko, še posebej zato, ker je sovražnik neviden in ga ne prepozna niti po- tem, ko napade nevtralnino in miroljub- no ladjo. (dd)

□ RAB — Člani luške izpostave na Rabu so včeraj blizu Rta Kalifront na Rabu rešili dva avstrijska turi- sta, ki sta ponoči doživela brodolom. Njun klic na pomoč — rdečo raketo — je prva opazila posadka Jadrolin- ijske ladje Ilirija okoli 5. ure zju- traj, ko je plula na redni progi proti Reki. Ker s preiskovanjem obale ni- so ničesar opazili, so obvestili luško kapitanijo Reka, potem pa je krenil v akcijo čoln luške izpostave na Ra- bu. Avstrijski zakonski par Supanz so odkrili v Zalivu Svete Mare na Rabu. Na njuni jadrnici Oniro, dol- gi 5 in široki 2 metra, se je pokvaril motor, tako da sta vsa noč plula in se poskušala izogniti obali, proti ka- teri ju je nosil veter in morski tok.

Čilska zmerna opozicija izdelala enoten program

SANTIAGO DE CHILE — Enajst čilskih strank, ki predstavljajo zmer- no opozicijo proti diktatorju Pinoche- tu, je včeraj podpisalo sporazum za prehod v demokracijo. V njem zahte- vajo od sedanjega režima odpravo prepovedi politične dejavnosti, ukini- tev izrednega stanja, obnovo javnih svoboščin in referendum, na katerem naj se prebivalstvo izreče o nepo- sredni, tajni in nepristranski izvolitvi predsednika republike, senatorjev in poslancev.

Pobudnik sporazuma je škof v San- tiagu, kardinal Juan Francisco Fres- no, ki je krog sebe zbral predstavi- ke desničarskih strank, ki so se zad- nje čase oddaljile od režima, sredin- skih s Krščansko demokracijo na če- lu in nekaterih zmerno levičarskih. Z

izključitvijo komunistov, revolucio- narnega gibanja MIR in socialistične stranke tajnika Clodomira Almejda si Fresno prizadeva, da bi navezal dialog s silami znotraj vojske, ki bi morebiti pristale na odstranitev Pi- nocheta in delno demokratizacijo v državi, ne pristajajo pa na pogajanje s tistim delom leve, v katerem vidi- jo »komunistično nevarnost« in odgo- vornost za protestne manifestacije, a- tentate in sabotaže proti sedanjemu režimu.

Iz čilske prestolnice je prišla vče- raj tudi vest, da je sodnik Casanovas ki vodi preiskavo o okrutnem umoru treh voditeljev opozicije, dal areti- rati dva kapetana carabinieri. S tem je že 14 pripadnikov Pinochetove vojaške policije osumljenih sodelova- nja pri trojnem zločinu.

Ljubljana izgubila bitko za svetovni kongres industrijskih oblikovalcev 1989

WASHINGTON — Zadnji dan 15. svetovnega kongresa Sveta združenj industrijskih oblikovalcev ICSID v Wa- shingtonu je Ljubljana izgubila bitko z japonskim me- stom Nagoyo za organizacijo svetovnega kongresa te organizacije, ki bo 1989. leta. Na tajnih volitvah je Lju- bljana dobila 73 glasov, Nagoya pa 89. Izid volitev je bil dokaj tesen, še posebej če upoštevamo, da je Japonska priznana velesila na tem področju in da je v kandida- turo vložila neprimerno večja sredstva kot Ljubljana. Vodja jugoslovanske delegacije na tem kongresu, pred- sednik Združenja oblikovalcev Slovenije Saša Machtig, je ob koncu kongresa izjavil, da je bil nastop SFRJ kljub izgubljeni kandidaturi opazen in da ima Ljubljana glede na doseženo število glasov realne možnosti, da do- bi kandidaturu na naslednjem kongresu, pod pogojem, da prirediteljem ne bo upadel pogum, da bodo nadalje- vali s pripravi in da bodo imeli podporo širše družbe- ne skupnosti.

Iz izgubljenega boja za kandidaturu z drugim naj- pomembnejšim japonskim industrijskim središčem Na- goyo se lahko tudi marsikaj naučimo. Japonska dele- gacija na kongresu, ki je štela skoraj sto ljudi, je na- stopila izredno agresivno in načrtno z vnaprej priprav- ljenimi publikacijami. Svetovnega kongresa oblikoval- cev sta se na primer udeležila tudi župan Nagoye Reiji Suzuki in predsednik gospodarske zbornice Kotaro Te- deka. Pri izbiri prireditelja naslednjega kongresa te organizacije, v katero je včlanjenih 58 držav, je po- leg nekaterih gospodarskih in političnih razlogov odo- čalo tudi dejstvo, da smo na tem področju v svetu re- lativno malo uveljavljeni. Razen tega naša propagandna akcija ni bila tako učinkovita kot japonska, saj so Ja- ponci v kandidaturu vložili neprimerno več denarnih sredstev kot mi. Kljub temu je bil naš nastop na obeh

razstavah, ki sta spremljali kongres, sprejet ugodno, kar dokazuje tudi ponudba, da bi razstavo slovenskih podjetij prenesli v Los Angeles. Enajst slovenskih delov- nih organizacij je na razstavi Design excellence nasto- pilo tudi s skupno publikacijo, ki je predstavljala dose- ženo stopnjo industrijskega oblikovanja pri nas. Neka- teri naši strokovnjaki sicer sodijo, da so delovne orga- nizacije, ki so sodelovale na razstavi, nastopile premalo agresivno, da na razstavi ni bilo prisotno dovolj pred- stavnikov, ki bi lahko pojasnili posamezne izdelke, in da bi lahko nekatere delovne organizacije predstavile iz- delke, ki so res najboljše na tem področju. Na razstavi so namreč sodelovali nekateri najbolj uveljavljeni indu- strijski oblikovalci, tako da sta razstavi dajali celovit pregled razvoja industrijskega oblikovanja na svetu.

Saša Machtig je imel na kongresu razpravo o do- seženi stopnji industrijskega oblikovanja pri nas, Da- vorin Savnik pa je imel razpravo o industrijskem pla- giatu. Oblikovno rešitev Iskrinega telefona ETA-80, ki ga je oblikoval ta slovenski industrijski oblikovalec, so namreč ukradle nekatere ameriške in korejske tovarne. Že nekaj časa ga množično proizvajajo, tako da ga je mogoče videti skoraj v vsaki ameriški trgovini s tehnič- nim materialom. To je poleg nekaterih izdelkov s pod- ročja lesne industrije dokaz, da se na tem področju vendarle uveljavljamo. Svetovni kongres Združenja in- dustrijskih oblikovalcev ICSID v Ljubljani zato, po be- sedah vodje naše delegacije Saše Machtiga, ne bi bil samo pomembna turistična uveljavitev Ljubljane, ampak tudi nadaljnja vzpodbuda razvoju našega industrijske- ga oblikovanja. Brez razvitega industrijskega oblikova- nja si danes namreč ne moremo več predstavljati niti moderne industrijske proizvodnje.

UROŠ LIPUŠČEK

POSLOVNA SKUPNOST

SUHOZEMNI TERMINAL SEŽANA

največji intermodalni blagovno-transportni center
na zahodni meji.

Vsem občanom, poslovnim partnerjem
in drugim delovnim ljudem
čestitamo ob prazniku občine Sežana.

DO ASTRA-STEKLARNA, p.o./66240 kozina, hrpelje 29

steklarna

proizvodnja ročno pihanega
stekla in kozmetične embalaže

Ob občinskem prazniku
čestitamo delovnim ljudem
in občanom.

V boju proti kriminalu potrebno večje sodelovanje med državami

MILAN — Na 7. kongresu OZN o kriminalu v svetu, ki se odvija v milanskem kongresnem centru, so si vče- raj sledili številni posegi odgovornih za javni red v raz- nih državah sveta, ministrov, šefov policij in krimi- nologov.

Med posegi uradnih delegatov je gotovo največjo pozornost pritegnil govor namestnika sovjetskega zuna- njega ministra Elisova. Ne toliko zaradi sicer zanimi- vih podatkov o zločinstvu in manjšem prestopništvu v Sovjetski zvezi, kjer je kar 43 odst. protizakonitih dejanj povezanih s problemom alkoholizma, pač pa zaradi nje- gove polemike s predvčerajšnjim govorom italijanskega ministra Scalfara. Elisov je namreč Scalfaru očital, da je glede zgodovinskih zločinov postavil na isto raven Stalina in Hitlerja.

Iz vseh posegov včerajšnjih govornikov so prišli za- nimivi podatki, ugotovitve in predlogi za učinkovitejši

boj proti novim oblikam kriminala. Šef italijanske poli- cije Porpora je tako omenil namenitev izrednega sklada za tehnološko in poklicno okrepitev policijskih sil v boju proti vedno bolj specializiranim in razčlenjenim obli- kam kriminala. Na tiskovni konferenci je spregovoril tudi direktor ameriške FBI William Webster, ki je po- vedal kako skušajo v ZDA zatirati mafijske in podobne pojave organiziranega kriminala. O teh problemih in zlasti o sodelovanju v boju proti mafiji ter izvajanju sporazumov o izročitvi zločincev so se pogovarjali na sestanku med italijansko in ameriško delegacijo.

Ob robu kongresa je Amnesty International priredila razpravo o smrtni kazni v svetu. Tudi kjer ta okrutna oblika socialnega maščevanja ni uradno v veljavi, se v svetu množijo primeri umorov, ki jih — večkrat ob odobravanju javnega mnenja — izvajajo policijski or- gani.

● Komunisti

NADALJEVANJE S 1. STRANI

tem žel nekatera odobravanja na fe- stivalu ZKMI v Sieni, kjer so se med drugim nekateri vidni strankini pred- stavniki prvič razbili med pristaše in nasprotnike jedrske energije, seveda v energetske namene.

Predkongresna razprava v KPI je kot vidimo iz tega kratkega in zelo poenostavljenega prereza v polnem te- ku in se odvija ob belem dnevu, ta- ko da bo sedaj težko očitati komuni- stom (kot delajo še nekateri) potuh- njenost in zaprtost ali pa zahtevati od njih vedno nove »zrelostne izpi- te« iz demokracije, spričo katerih ko- munisti niso še dozoreli za vodenje države. Gotovo KPI mora še marsi- kaj razčistiti zlasti v svojem notra- njem življenju, ki je v marsičem še zelo zakostenelo in preživelo, ne sme pa ostati pri tem osamljena, tudi za- to ker je komunistično vprašanje eno temeljnih vprašanj italijanske demo- kracije.

SANDOR TENCE

MARTA in MARIJAN

SOTLAR

gostišče STARI GRAD
SENOŽEČE

Ob občinskem prazniku
čestitamo občanom
in se priporočamo za obisk.

TOZD Proizvodnja
avtomobilskih delov
Senožeče

PRIDRUŽUJEMO SE ČESTITKAM OB PRAZNIKU
OBČINE SEŽANA

Vsem občanom, delavcem in poslovnim partnerjem
želimo veliko uspehov pri delu in se priporočamo

28. avgust - praznik občine Sežana

Obdobje precejšnjih delovnih dosežkov

SEŽANA — Danes, 28. avgusta, praznuje občina Sežana svoj praznik. Praznuje ga s številnimi prireditvami in delovnimi zmagami, ki potrjujejo prizadevanja njenega prebivalstva in njenih upraviteljev po vsestranskem gospodarskem in družbenem razvoju.

Za sežansko občino je bilo za povojna leta značilno odseljevanje domačinov. Do leta 1971 se je število prebivalstva v tej občini, kjer je po vojni živel še 35.000 prebivalcev, zmanjšalo na 23.000. Sorazmerno hiter razvoj industrije, ki so jo gradili v petih večjih središčih te občine, je zadnja leta ta tok zaustavil in odlej se število prebivalcev v vseh krajih te občine povečuje.

Policentričen razvoj, za katerega so se v tej občini odločili že pred leti prav zato, da bi naselja v osrčju in tudi ob meji ne ostajala prazna, je domačinom omogočil bolj ali manj enake življenjske razmere v pretežnem delu občine. Zato se zdaj mnogi vračajo nazaj na svoje domove, obnavljajo stare hiše in gradijo nove, hkrati pa posodablajo tudi infrastrukturo.

V okviru občinskega praznika so v Sežani v prejšnjih dneh že otvorili nove in posodobljene proizvodne zmogljivosti DO »Sežana«, tovarne pletenin in konfekcij; odprli so novo asfaltno cesto med Sežano in Lokvijo, ki je skoraj za polovico skrajšala razdaljo med tema krajema, ter odprli so še novi vodovod in cesto v Rodiku.

Občinski praznik v Sežani pa bodo v naslednjih dneh obeležili tudi z drugimi delovnimi zmagami. V Senožečah bodo danes odprli vodovod Mlačvo - Senožeče, v petek, v Sežani, nove proizvodne prostore »Mitol«, v nedeljo na Štjaku pa bodo otvorili nov obrat »Cimos«.

Ob vsem tem in ob bogatem kulturno-zabavnem in športnem programu, ki so ga v Sežani pripravili za to priložnost, ne gre pozabiti na izredno važno pobudo, na podpis listine prijateljstva in sodelovanja med štirimi obmejnimi občinami — Sežano, Dolino, Repentabrom in Zgonikom — s katerim so predstavniki teh občin potrdili že obstoječe prijateljske vezi in postavili temeljni kamen za nadaljnje plodno sodelovanje.

Ob tem prazniku občine Sežana naj gredo naše iskrene čestitke vsemu prebivalstvu in njenim upraviteljem z željo, da bi se te vezi ob meji stalno krepile v obojestransko korist.

Vsem občanom
in delovnim ljudem
čestitamo
ob občinskem prazniku
sežanske občine

**Skupščina
občine Sežana
in
družbenopolitične
organizacije**

**Kraški vodovod
Sežana**

Ob 28. avgustu,
prazniku občine SEŽANA
čestitamo vsem občanom
in prijateljem.

Občanom in delovnim ljudem čestitamo
ob občinskem prazniku, 28. avgustu

sežana

Tovarna pletenin in konfekcije
n. sol. o., Sežana

**Tovarna lepil
66210 Sežana
Tel. (067) 72-651**

**Proizvodni program
za lesno industrijo**

- polivinilacetatna, poliuretanska, tališna, cianokrilna raztopinska lepila
- polivinilacetatne disperzije
- barve za obeleževanje
- lepila v razpršilcu

Kolektiv delovne organizacije Mitol čestita svojim poslovnim partnerjem, delovnim ljudem in občanom ob prazniku občine Sežana

**STROJNA INDUSTRIJA,
n. sol. o. tozd
Tovarna Krasmetal,
n. sol. o.**

66210 SEŽANA

**Delovni kolektiv SIP Tovarne KRASMETAL
SEŽANA**

ISKRENO ČESTITA

VSEM OBČANOM OBČINE SEŽANA

OB OBČINSKEM PRAZNIKU

28. AVGUSTU

PROIZVAJAMO STROJE

ZA PRIDELAVO, PREDELAVO

IN SPRAVILO KRME,

KI OMOGOČAJO SODOBNO KMETOVANJE

SOZD

TIMAV

KOPER

proizvodnja, trgovina in turizem, Koper o. sol. o.

66000 Koper, Cesta JLA 12 — Tel. (066) 22-090 22-088 — Teleks: 34202

DO DROGA

Portorož

DO INTERNA BANKA

Koper

DO JADRAN

IMPORT - EXPORT

SEŽANA

DO PRESKRBA

Koper

DO TOP

Portorož

Vsem občanom sežanske občine iskrene čestitke ob občinskem prazniku

V tržaških podjetjih kovinarskega sektorja

Obnovitev dela po poletnem premoru spet opozarja na nerešene probleme

Vsi obrati kovinarskega sektorja na Tržaškem so s ponedeljkom, ko so se delavci po avgustovskem premoru vrnili na delo, spet delujejo. Ob obnovitvi produktivne dejavnosti je pokrajinski FIOM, t.j. sindikat kovinarskih delavcev CGIL, smatral za potrebno, da spet opozori delavce in javnost na hudo krizo, ki se vedno pretresa večji del zasebnega in javnega kovinarskega sektorja.

Po mnenju FIOM je sicer položaj drugačen kot pred enim letom, ker so se boji in stalna politična iniativa delavcev in njihovih sindikalnih organizacij učinkovito zoperstavili zmanjševalnim načrtom IRI in njenih finančnih družb ter odprli nekatere nove perspektive. Po drugi strani pa so še vedno nerešeni osnovni vzroki, ki zadevajo obnovo in okrepitev proizvodnih dejavnosti, še posebno v podjetjih z državno udeležbo, kjer se nadaljuje zatekanje k izredni dopolnilni blagajni, medtem ko vodstva podjetij še niso opustila svojih omejevalnih načrtov, vlada pa še vedno ni izpolnila sprejetih obvez.

FIOM v svojem tiskovnem poročilu našteva najbolj delikatna krizna žarišča: v ATSM (180 delavcev v dopolnilni blagajni) gre h kraju delo za ladijska popravila ter nj nobenih novosti v pogajanjih za posebne gradnje. V Tovarni velikih motorjev (250

delavcev v dopolnilni blagajni) imajo zagotovljeno delo za 321 tisoč konjskih sil v letošnjem letu in za 400 tisoč v prihodnjem letu, medtem ko samo vodstvo podjetja, ki namerava skriti delovno silo kar za 400 enot, zagotavlja, da znaša produktivni potencial 450 tisoč konjskih sil letno. Prav tako ostajajo nerešeni kočljivi problemi produktivne in ekonomske sanacije (deficit za leto 1984 je presegel 40 milijard lir).

In še: v Isotti Fraschini (160 delavcev v posebni dopolnilni blagajni) se nadaljuje huda proizvodna kriza in beležijo hude zamude v sproženju novih produkcijskih linij. V Terniju (280 delavcev v dopolnilni blagajni) še vedno čakajo na sanacijo in restrukturizacijo sektorja litega železa ter beležijo zastoje glede novih pobud.

Težave pa ne zadevajo samo podjetja z državno udeležbo, ampak tudi zasebna: pomislimo samo na probleme Telette in Oriona in na postopno hiranje malih in srednjih podjetij.

V takem zaskrbljujočem položaju predlaga pokrajinsko tajništvo FIOM predvsem dvoje: začetek široke enotne mobilizacije v podporo razčlenjenim pogajanjem, ki naj obdelajo vprašanja industrijske politike podjetij ter pogoje dela (urnik, plača, okolje itd.), po drugi strani pa nadaljnji razvoj enotne politične pobude ob sodelova-

nju političnih in družbenih sil ter krajevnih uprav za definiranje problemov saniranja in krepitev podjetij ob spoštovanju sprejetih obvez ter izvedbo konkretnih programov za nove pobude. V tej zvezi FIOM poziva k čimprejšnjemu sklicanju konference o državnih udeležbah, ki bi lahko dala jasne odgovore na marsikatero vprašanje.

Danes skupščina delavk Calze Bloch

Danes ob 10.30 bo v dvorani Di Vittorio v Ul. Pondares skupščina delavcev in delavk Calze Bloch, ki so že dolgo časa v dopolnilni blagajni. Skupščino je sklicalo tajništvo enotne federacije CGIL, CISL in UIL, ki je v prejšnjih dneh imelo vrsto srečanj na deželnem odborništvi za industrijo in na tržaškem Združenju industrijcev. Glede na važnost sestanka priporoča sindikalna zveza točnost in čim širšo udeležbo.

● **Predsednik deželnega odbora** Adriano Biasutti je včeraj sprejel na predstavitvenem obisku novega ameriškega konzula v deželi Robert J. Smolika.

V veljavi nov zakon, prilagojen navodilom EGS

Za posodobitev tovarnega prometa

V okviru Evropske gospodarske skupnosti je že pred časom stekla razprava o vprašanju cestnega prevoznega parka, saj so strokovnjaki ugotovili, da je na evropskih cestah vse preveč tovornjakov glede na dejanske potrebe držav članic. Komisija za prevoze pri EGS je zato izdala posebno navodilo, v katerem svojim članicam priporoča ne samo znižanja števila tovornih vozil, temveč tudi njihove skupne nosilnosti za vsaj 15 odstotkov.

Se posebno prečeka pa je problematika v Italiji, kjer je že pred nekaj desetletji začelo skokovito naraščati povpraševanje po prevozih s tovornjaki, ki so bili takrat ceneji in izredno hitri v primerjavi z železnico. Hkrati je naraslo število voznikov, ki so se osamosvojili in postali obrtniki - prevozniki. Ta majhna podjetja pa niso imela in niti danes nimajo dovolj finančnih razpoložljivosti, da bi lahko redno in temeljito obnavljala svoj vozni park; zaradi tega krožijo po italijanskih cestah tehnično dotrajani tovornjaki, kar seveda ogroža varnost na cestah, onesnažuje ozračje in podobno.

12. avgusta je bil v Uradnem listu objavljen zakon št. 404 o nučnih posegih za posodobitev tržišča avtoprevozov, s katerim se je italijanska zakonodaja prilagodila navodilom EGS. Zakonodajalčev namen je zmanjšati število tovornjakov, posodobiti tovorni vozi park in združiti manjša podjetja v zadrage ali konzorcije, za kar je bil ustanovljen posebni vsedržavni sklad z vsoto 80 milijard lir.

Vsako podjetje, ki bo izločilo iz prometa od enega do pet tovornjakov in ki jih bo nadomestilo z novimi (v manjšem številu in z manjšo skupno nosilnostjo) bo prejelo podporo v višini 20- do 75-odstotne vrednosti novega vozila. Odstotek bo odvisen od števila tovornjakov, ki bodo izločeni iz prometa, v primeru prodaje starega tovornjaka pa prodajalec ne bo imel pravice do podpore. Poleg tega pa je tudi določeno, da bo 30 odstotkov sredstev sklada na voljo zadrugam avtoprevoznikov, kar dejansko spodbuja združevanje obrtnikov v zadrage ali konzorcije in torej v večje in stabilnejše gospodarske enote.

Zakon je naletel na ugoden odmev v italijanskih gospodarskih krogih saj proizvajalci industrijskih vozil upajo, da bo učinkoval na dvig povpraševanja po njihovih izdelkih, ki je trenutno v precejšnji krizi. Po drugi strani pa strokovnjaki ugotavljajo, da je znesek 80 milijard lir le preskromen za uresničitev končnih ciljev novega zakona, saj v Italiji po statističnih ocenah kroži kar 130 tisoč tovornjakov godnih za odpad. Če upoštevamo današnje cene novih vozil, bi z razpoložljivimi sredstvi lahko spravili iz prometa le 10 tisoč vozil in jih komaj 5 tisoč zamenjali z novimi, kar pomeni, da bo sklad omogočil le 4-odstotno zmanjšanje voznega parka. Upamo lahko le, da gre za prvi korak k zastavljenemu cilju, ki naj bi mu v prihodnjih letih sledila nadaljnja finansiranja zakona. (zk)

pisma uredništvu

O DISKOTEKI V KOMPRENZORIJU BIVŠE PSIHIATRIČNE BOLNICE

Svetovalec Liste za Trst v tržaški krajevni zdravstveni enoti Ermenegildo de Rota nam je poslal v objavo naslednje pismo:

Spoštovani direktor, v zvezi s člankom »Diskoteka v kompenzoriju pri Sv. Ivanu primer, kako po novih poteh do mladosti« (članek smo objavili 21. t. m., op. ur.), sem dolžan, da popravim nekatere trditve, ki jih je članek vseboval.

Trditev, da je upravni odbor KZE na predlog svetovalca LpT de Rote sklenil zapreti diskoteko, ne odgovarja resnici. Res pa je, da je upravni odbor na seji 5. avgusta pod mojim predsedstvom vzel v pretes prošnjo, ki jo je naknadno vložil dr. Rotelli, da bi lahko upravljali diskoteko v okviru svetovskega kompenzorija.

Po široki razpravi je upravni odbor, ob upoštevanju negativnega mnenja, ki so ga izrekli zdravstveni organi glede umestnosti, da bi tako dejavnost razvijali v okviru kompenzorija, v katerem je okrog 370 bolnikov na dolgotrajnem zdravljenju ter druge »apartmajske« skupine, z večino glasov sklenil, da ne izda zahtevanega pooblastila.

Želim tudi pojasniti, da je bil prispevek upravnega odbora v višini 7 milijonov lir namenjen podpiranju delovanja CMAS za vrsto poletnih prireditelj v svetovskem kompenzoriju (z izjemo diskoteke) v izključno

korist porabnikov in torej brez sodelovanja publike.

Ermenegildo de Rota

Pripis uredništva: Pismo svetovalca de Rote rade volje objavljamo s pripombo, da v celoti potrjuje vsebino omenjenega članka.

TUDI POHVALNA PISMA SPADAJO V ČASOPIS

Spoštovani Primorski dnevnik! Je že tako, da se človek obrne do časopisa predvsem, ko je z nečim nezadovoljen, da protestira, če ga nekaj žuli ipd. Prav gotovo je tudi naša časopisa, da sprejme take izpade svojih bralcev: navsezadnje ne manjka priložnosti zanje.

Priložnosti, resda redkeje, in na to včasih pozabljamo, pa so tudi za pohvalo, za zadovoljstvo, za optimizem. Le stimulacija za pisanje je o njih manjša in se zato pohvalno pismo malokdaj spočne.

Pred nedavnim sem na občinskem uradu v Ul. Cologna zaprosil za neki papir. Kljub precejšnji množici je delo teklo gladko in učinkovito. Tako uradnik Aleksander Mužina (s ključko tudi na žigu in ne samo na domu), ki samoumevno spregovori s slovensko stranko slovensko, kot njegova sodelavka, sta lep primer, kako bi morali uradniki delati, da bi birokracija postala več kot znosna, skoraj prijetna.

Hvala za objavo, drugega niman nič, bo pa drugič kaj bolj pikrega. Drago Bajc

Upanje, da bo končno le izšla številka 34 ni zapustilo tistih, ki še vedno čakajo

Zamišljena sem hitela po ulici, ko sem nenadoma zagledala vrsto. Spet kakšna razprodaja, ali kaj podobnega, sem pomislila in čisto pozabila, da je tam loterijska stavnica, kjer so ljudje, kot so mi potem povedali, stali v vrsti že nekaj ur, da bi lahko stavili na svoje številke.

Da so vsi stavili na številko 34, ki v Italiji ni izšla že 145 tednov, bi bilo skoraj odveč poudariti.

»Mora priti,« mi je dejala žena in me s svojim globokim prepričanjem zvabila v pogovor tudi z ostalimi čakajočimi, ki je bil izredno zanimiv in pester. Izvedela sem toliko zgodb, resničnih, a verjetno tudi izmišljenih, da bi jih bilo dovolj celo za roman.

Saj se spomnite, kako je bilo pred leti, ko ni izšla številka 29. Kar 189 tednov smo čakali, da se je pojavila. Koliko ljudi si je medtem pokvarilo zdravje in zapravilo vse premoženje.

»Toda tisti, ki so vztrajali,« so dodali drugi, »so bili tisti srečneži, ki so si nabrali tudi težke milijone.«

»Zame gre pri vsem tem za sleparijo. Tisti glavni tam pri loteriji skrivajo številko, da bi si nakopičili čim več denarja.«

Zakaj pa jim potem nasedate, zakaj stojite v vrsti, zakaj stavite prav na to številko, sem vprašala, možakarja, ki je izrekel to ostro obsodbo.

»Enkrat je že tako storil,« mi je odgovoril njegov sosed, ki je vse to poslušal, »potem pa se je zgodilo, da je tista številka izšla prav, ko ni igral. Sedaj se sicer jezi, a igra še vedno.«

»Poglejte si tisto ženo tam med prvimi,« mi je pošepetala neka žena. »Pet milijonov je že zapravila, ves svoj prihodek, pa še vedno vztraja, ker pravi, da ji je mož v sanjah povedal, da bo imela srečo in da bo dobila.«

»Kaj pet milijonov,« je pristavil drugi od čakajočih.

»Eden od mojih znancev je zastavil celo svoje stanovanje. Če ne bo kmalu izšla številka, bo ostal brez doma. Pa ni zaskrbljen, ker pravi, da bo izšla, in to kmalu, da to ve prav zagotovo.«

Pa vsi čakate samo zaradi številke 34, sem še vprašala, ker se na loterijo prav nič ne spoznam.

»V glavnem stavimo na to številko. Smo pa tudi takšni, ki imamo tudi svoje številke, svoje kombinacije. Jaz sem na primer sanjala nočjo o moji umrli mami. Rekla mi je: Morda pridem ob enajstih, morda ob dvanajstih, ali pa ob trinajstih. Sedaj igram te tri številke. Saj vem, da je to nemogoča kombinacija, da tri zaporedne številke zelo težko izidejo tako zaporedoma, a stavila bom kljub temu. Kaj pa, če bi le izšle?«

Dve uri je že stala v vrsti, mi je povedala še druga žena, še prej pa je šla na pokopališče, po pomoč k svojim mrtvim. »Že večkrat so mi pomagali. Saj nisem nikoli dobila velike vsote, a nekaj sem le. Mogoče pa bo tokrat sreča bolj mila. Danes bi imel moj mož rojstni dan, zato igram to številko, pa številko dneva, ko je umrl in številko današnjega datuma.«

Se bi bila poslušala, da se niso vrata loterijske stavnice nenadoma zaprla.

Kako pa to, sem se začudila, saj trgovine še ne zapirajo.

»Loterijske pa lahko. Prodajalci morajo vsako jutro na finančne urade, kjer prejmejo le določeno število listkov. Ko te razprodajo, morajo prodajalno zapreti. Zato smo tudi prišli tako zgodaj. Še danes lahko stavimo za nižje vsote, od jutri dalje bodo stave višje.«

Sama nisem še nikoli igrala na loterijo, verjemite pa mi, da sem vsem tem čakajočim iz srca zaželela srečo in da bom do sobote držala fige, da bi se končno prikazala številka 34.

N. L.

S petkove okrogle mize KPI v openskem Prosvetnem domu

Zakaj niso Opčine doživele naravnega razvoja?

Prejšnji petek je bila v openskem Prosvetnem domu okrogla miza o urbanističnih problemih Opčin, ki jo je priredila domača sekcija KPI tudi z namenom, da senzibilizira pristojne organe (v prvi vrsti tržaško občino) z vprašanji, ki so v zadnjem času postala predmet nezadovoljstva vaščanov, kot so npr. slabe ceste in pomanjkljiva javna razsvetljava. Med poročevalci se je prvi oglašil docent na beneški univerzi arh. Igor Jogan, ki se je uvodoma vprašal, ali je potrebno, da se na Opčinah razvija majhno prebivalstvo, medtem ko se staro tržaško jedro postopoma prazni. In če se je že ubrala prva pot, zakaj ni občinska uprava nudila Opčinam vseh potrebnih urbanizacijskih pogojev? Jogan je bil ob tem zelo kritičen do načrta za ljudske in cenene gradnje (PEEP), ki ga hoče občina izvajati tudi na Opčinah, a brez vsakršne realne ocene stanovanjskih potreb. Zakaj torej ne stremeti po resni sanaciji mestnega središča, za katero bo treba investirati zelo veliko denarja, ki pa predstavlja edino perspektivo, da se kolikor toliko uredi urbanistična bodočnost Trsta in njegove okolice?

Zelo kritičen do urbanistične politike sedanjega uprave (čeprav je njegova stranka v večinski koaliciiji) je bil

Staro in (na pol) novo na Opčinah

arch. Giulio Varini (PLI), stanujoč na Opčinah, ki je bil med levim centrom občinski odbornik. Po njegovem mnenju je občinski regulacijski načrt iz leta 1968 popolnoma preživel, vrh tega pa ga uprava še slabo izvaja. Po Varinijevem gledanju bi bilo treba najprej proučiti in torej razumeti, zakaj Tržačani bežijo iz mesta, za specifični položaj Opčin pa bi bilo v vsakem primeru dosti boljše, da bi kon-

centrirali gradnje na določenih področjih, medtem ko je občina izbrala čisto nasprotno pot, to se pravi gradnje na zelo širokem območju brez nobenega načrtovanja. Kritičen do uprave je bil arh. Roberto Costa (tudi občinski svetovalec KPI), ki pa je zelo realistično dejal, da sedaj ni več časa za jokave pritožbe, ampak da je treba rešiti to, kar se da rešiti oziroma popraviti. Treba bi bilo najprej

preveriti in ugotoviti vse ilegalne gradnje in druge nezakonite posege na teritoriju in nato vse skupaj predočiti odgovornim telesom, ki v tem primeru ni samo občina, ampak tudi KZE in sodstvo. Costa ni načelno proti izvajanju načrtov PEEP na Tržaškem, nasprotuje pa izvajanju teh planov na Opčinah, ki niso za to primerne. Občinskim upraviteljem primanjkuje kreativnost in fantazija pri razvoju Opčin, kjer bo treba hočeš nočeš v zelo kratkem času ustvariti sožitje med novim in starim predelom, istočasno pa bo treba ustaviti priliv novega prebivalstva. Mnogi predeli Opčin, je še naglasil Costa, so se razvili po vzorcu nekaterih četrti velikih mest, kjer ljudje samo spijo, drugače pa živijo in delajo v mestu. Vse to povzroča določene družbene posledice in razvoj tipičnega predmestnega vzdušja, ki ga Opčine res ne potrebujejo.

V razpravi, ki je sledila poročilom, je prvi posegel dolgoletni predstavnik KD v vzhodnokraškem rajonskem svetu Sergio Zammarchi, ki je dejal, da občinski upravitelj niso razumeli (ali hoteli razumeti) niti enega izmed problemov, s katerimi se soočajo Openci. Podčrtal je delo in vlogo rajonskega sveta, ki pa zaradi nerazumevanja uprave in nezaupanja domačinov, o-

staja vse preveč v senci in dejansko brez nobenih učinkov v vsakdanji stvarnosti. S tem je soglašal tudi komunistični predstavnik Dolfi Wilhelm, po mnenju katerega je pravilno kritično obravnavati delo rajonskega sveta, treba pa je tudi upoštevati njegove žal zelo okrnjene pristojnosti in njegovo nemoč pri občinskem odboru. Naš rajonski svet bo močnejši, je pripomnil Wilhelm, če bo imel za sabo domače prebivalstvo, ki doslej ni pokazalo velikega zanimanja za njegovo delo. O odnosu, ki ga ima Richettijeva uprava do vzhodnokraškega rajonskega sveta, je govoril tudi njegov podpredsednik Franco Foschini, ki je dejal, da rajonski svetovalci že od aprila zamenjajo čakajo na srečanje z županom. Kritičen do izvajanja načrtov PEEP na Opčinah je bil Pavel Milčič, na veliko zanimanje pa je naletel poseg načelnika postaje mestnih redarjev na Opčinah Vittoriana Brizzija, ki je povedal, da so openski redarji izpolnili v teh letih nad 250 prijav zaradi ilegalnih gradenj, ki pa so se ustavile v kakem zaprašenem predalu pristojnih teles. V razpravo je posegel tudi Dario Vremec, ki je soglašal s Costo, da bi se morali Openci opogumiti in posesti tudi po sodnih prijavah zoper divje izvajanje urbanističnih zakonov. (St)

Nekaj koristnih napotkov za čimbolj varno vožnjo

Avtomobilisti naj ne bodo raztreseni

Vsak dan čujemo ali beremo o prometnih nezgodah, pri čemer vemo, da o najmanjših tisk, radio in televizija niti ne poročajo. Pa pristavi poročevalec, da je voznik iz »neznanege vzroka zavil na levo (ali desno)«.

Mislím predvsem na voznike avtomobilov.

Voznik mora vedno z obema rokama držati za krmilo (volan). Ni treba, da ga drži tako krepko, da bi iztisnil iz njega sok, toda roki si morata vzdrževati ravnotežje. Neumno in nevarno je torej držati (levo) roko skozi odprto okno in držati krmilo le z desno roko: Tak voznik je (zavestno ali podzvestno) domisljiv. V gostem prometu naj ostali sopotniki pustijo voznika v miru, naj se ne pogovarjajo z njim, pa tudi med seboj naj bodo tako tihi, da njihov razgovor ne bo motil voznika. Končno odgovarja voznik ne le zase, temveč tudi za vse tiste, ki so z njim v vozilu, za vse tiste, ki so pred njim na cesti itd. Naj torej vozi voznik zbrano, previdno.

Hitrost je treba prilagoditi razmeram na cesti, vremenu, gostoti prometa. Hitrost naj bo v okviru dovoljene hitrosti vedno takšna, da lahko v kritičnem trenutku prepreči nezgodo.

In če je »iz neznanege« vzroka zavozil na levo? Če voznik med vožnjo pobira s tal predmet, ki mu je padel na pod, drži volan le z eno roko, če se pri tem nagne na desno, mu leva roka nehoti zavije volan na levo in nezgoda je neizogibna. Voznik lahko med vožnjo nastavlja radio, išče kaj v predalčku, ki je pred sopotnikom, išče po žepih robec, cigarete, vžigalice, briše motno in rosno steklo.

Če že pride do nezgode, je treba (po možnosti) ugotoviti, ali je voz-

nik kadil ali šele prižigal cigareto (na tleh vžigalice ali cigarete), imel v rokah kaj drugega, kakšne luči je imel ponoči vključene, v kakšni prestavi je vozil, ali je v križišču imel vključen pravilni smernik, ali so ob zaviranju zagorevale stop (zavorne) luči itd. Potniki naj ne prižigajo notranjih luči, ker taka svetloba moti voznika, naj mu ne zakrivajo pogleda nazaj skozi zadnje okno (sredina okna). Torej naj sedi zadaj v sredini najmanjši potnik. Potniki naj bodo primerno uvidevni, naj se ne režijo, kot bi stresali orehe. Naj se zavedajo, da lahko voznika hitro zmedejo, da pa ta odgovarja za vse in še za mnogo drugih.

Se eno priporočamo vsem voznikom, podrejeno tudi njihovim potnikom. Imejte v avtu vedno fotoaparata z vsaj nekaj prostimi posnetki. Boljši so seveda barvni posnetki, pa tudi iz črno-belih se da precej ugotoviti. Če imate nezgodo v tujem kraju, bodo vsi domačini kmalu ob vozilu in »ugotavljali«, da ste skozi njihov kraj divjali. Če morete, takoj po nezgodi, fotografirajte sledove zaviranja, lego vozila ali vozil takoj po nezgodi, okoli stoječe, zlasti tiste, ki govorijo, da so potek nezgode videli, poškodbe na svojem in tujem vozilu itd. Tudi takojšnje meritve so lahko zelo pomembne, čeprav jih policija še enkrat opravi, toda tedaj so lahko vozila že premaknjena. V dežju tudi sledovi zaviranja kmalu izginejo. Če se vam zgodi, da je nasprotno vozilo imelo dolge, nezasenčene luči, poskušajte to takoj ugotoviti ali na ugotovitev pokličite vsaj policijo, ker ta navadno tega ne ugotavlja.

Iz tukaj navedenih podrobnosti se da mnogokrat ugotoviti vzrok tudi za težje prometne nezgode, toda lahko se jim tudi izognemo.

Preteče nevarnosti za motoriste

V Trstu in drugih krajih so prometne nezgode tako rekoč zakonitost. Nekateri to pojmujemo s tem, da so nezgode posledica tehničnega napredka, torej neizogibne.

Poročila navajajo, da je voznik »iz neznanege razloga« zavil na levo ali desno in udaril v nasproti vozeče vozilo ali v obcestno drevo, steber ali v kaj drugega ali vsaj padel. Tak vzrok je čestokrat znan, le, da ga ne ugotavljamo.

Posebno nevarni so motoristi s težkimi motorji, ki razvijajo hitrost okoli 200 km na uro. Naj bo to res dirkalni motor, po mestu z njim niti po prometnih predpisih, niti zaradi lastne varnosti in varnosti drugih ni dovoljeno dirkati. Vožnja naj bo prilagojena gostoti ostalega prometa, vremenskim razmeram (mokra cesta), kvaliteti vozišča. Na neravnih cestih, kjer gleda iz ravnega vozišča izboklina ali naleti motorist na jamico, ga to zmede, izgubi oblast nad vozilom, ki zaniha in voznik zavozí ali pade.

Predvsem naj bo torej vožnja umerjena, zmerna. Dalje je treba vo-

Lojze Cafuta

Shrljivi sliki v opomin, da previdnosti na cesti ni nikoli dovolj

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	17.00 L'ultima odissea - film
11.15 Teletideo	Igrajo: George Peppard, Dominique Sanda...
13.00 Poletni maraton	18.30 Športna poročila
13.30 Dnevnik	18.40 Un cinese a Scotland Yard - TV film
13.45 Le colline blu - film	19.45 Dnevnik
Igrajo: Jack Nicholson, Millie Perkins...	20.20 Dnevnik - šport
15.05 Viaggio attraverso il sistema solare - 11. del	20.30 Storia di un Italiano - 2. in 3. serija
15.35 La regina delle nevi - risanka	21.25 Trappola per un lupo - film
16.35 Brendon Chase - nadaljevanka	Igrajo: J.P. Belmondo, Mia Farrow, Laura Antonelli...
17.00 Gioco ad incastro - 3. in zadnja epizoda	22.15 Dnevnik 2 - večerne vesti
17.50 Vesele Scooby Doojeve dogodivščine - risanke	22.20 Trappola per un lupo - 2. del filma
18.40 Posvečeno Alighieru Noscheseju - 2. del	23.10 Speciale moda
19.35 Almanah in vremenske razmere	24.00 Dnevnik 2 - zadnje vesti
20.00 Dnevnik	00.10 Kolesarstvo: Bovezzo - Lumezzane
20.30 FBI danes - TV film	Tretji kanal
21.25 Obladi Oblada	11.15 Teletideo
21.55 Dnevnik	17.30 Un popolo di 2.000 anni
22.05 Srečanje s kinematografijo	19.00 Dnevnik
22.10 Nadia - film	19.25 Terni: La grande avventura - 5. del
Režija: Allan Cooke	20.00 Šola in vzgoja - jame
23.50 Dnevnik in vremenske razmere	20.30 Tuttocinema - Benetke '85
Drugi kanal	21.30 Houston Texas - film
9.25 Giavera del Montello: Kolesarstvo	Igrajo: Charles William Bass, Carl Kent...
12.00 Teletideo	23.05 Delta
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri	23.55 Dnevnik 3
13.15 Due e simpatia - nadaljevanka	
14.15 L'estate è un'avventura	

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Koper	18.10 V. Podgorac: Beli ciganček 6. del
15.00 Film	18.45 Zeleli ste, pogledajte - poučno-zabavna oddaja
16.30 Combat - film	19.10 Risanka
17.30 Soko - film	19.24 TV in radio nocoj
18.00 Risanka	19.20 Zrno do zrna
18.30 Kenguru Skippy - film	19.30 Dnevnik in Vreme
19.00 Odprta meja	20.05 Svet na zaslonu: Mar me hočejo ubiti?
Danes bo po ODPRTI MEJI oddaja iz serije »Zgodovina Slovencev«, ki jo je posnela ljubljanska televizija.	20.55 Tudi rablji umirajo - film
	22.35 Dnevnik
Ljubljana	Zagreb
17.35 Teletekst	17.50 Videostrani
17.50 Poročila	18.00 Poročila
17.55 N. Kuret: Obuti maček - 2. del	18.05 Koledar
	18.15 Otroška serija
	18.45 Guča '85 - dokumentarno - glasbena oddaja
	19.30 Dnevnik
	20.00 Filmski večer - Avtor in film
	20.55 Operacija Tizian - film
	22.30 Dnevnik
	22.50 Program plus: Univerziada v Kobeju - Rumena Laguna

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5	9.30 Kean - film
8.30 Galactica - TV film	11.15 Gli eroi di Hogan - risanka
9.30 Il grano è verde - filmska komedija	11.40 Sanford & Son - TV film
11.30 Lou Grant - TV film	12.10 Cannon - TV film
12.30 Peyton Place - TV film	13.00 Wonder Woman - TV film
13.30 Che cosa hai fatto quando siamo rimasti al buio? - film	14.00 Video estate '85
Igrata: Doris Day in Robert Morse	14.30 Kung Fu - TV film
15.30 Westgate - TV film	15.30 Gli eroi di Hogan - TV film
16.30 Natura selvaggia - dokumentarec	16.00 Bim bum bam - risanke
17.00 Lobo - TV film	18.00 Quella casa nella prateria - TV film
18.00 I ragazzi del sabato sera - TV film	19.00 Fantasilandia - TV film
18.30 Tuttfamiglia - kviz	20.00 Rascal il mio amico orsetto - risanke
19.00 I Jefferson - TV film	20.30 Zodiaco
19.30 Love boat - TV film	22.00 Toma - TV film
20.30 Kojak - TV film	23.00 Šport - ameriški nogomet
21.30 La vita è bella - film	0.15 Rivkin il cacciatore di taglie - film
Igrata: Giancarlo Giannini in Ornella Muti	TELEPADOVA
23.40 Canale 5 News	14.30 Capriccio e passione - TV film
0.40 Il falso generale - film	15.00 Arrivano le spose - TV film
Igrata: Glenn Ford in Red Buttons	15.50 Operazione ladro - TV film
RETEQUATTRO	16.40 Il lungo, il corto, il gatto - film
8.30 Mi benedica padre - TV film	18.00 do 20.00 Risanke
8.50 La fontana di pietra - novela	20.00 Cuore selvaggio - TV film
9.40 Giorno dopo giorno - nadaljevanka	20.30 Chanel solitarie - film
10.30 Alice - TV film	22.15 Barnaby Jones - TV film
10.50 Mary Tyler Moore - TV film	23.15 Film
11.15 Amore dannato - novela	9.30 Dokumentarec
12.00 I giorni di Brian - TV film	TRIVENETA
12.45 Giorno per giorno - TV film	9.30 Dokumentarec
13.15 Alice - TV film	10.00 Laramie - TV film
13.45 Mary Tyler Moore - TV film	11.30 TV film
14.15 La fontana di pietra - novela	12.00 Ladri di bestiame - film
15.05 Blue Noah - risanke	13.20 Horoskop
15.30 I gatti di Cattanooga - risanke	14.30 A chi va l'eredità - film
16.00 Lancer - TV film	16.30 Risanke
17.00 La squadriglia delle pecore nere - TV film	17.30 Non siamo tutti uguali - film
18.00 I giorni di Brian - TV film	18.50 Dr. Kildare - TV film
18.50 Avenida Paulista - novela	19.40 Dokumentarec
19.45 Amore dannato - novela	20.30 La francesina - film
20.30 Si o no - vodi: Maurizio Costanzo	22.00 Drazba
23.10 La città spenta - film	TELEFRIULI
0.40 L'ora di Hitchcock - TV film	14.00 Victoria hospital - nadaljevanka
1.40 Agente speciale - TV film	14.30 Concert Davida Bowiea
ITALIA 1	16.00 Risanke
8.45 Quella casa nella prateria - TV film	17.30 L'uomo e la città - TV film
	18.30 Dokumentarec
	19.00 Telefriuli sera
	19.30 Poročila v nemškem jeziku
	19.40 TV film - Disperatamente tua
	20.30 Duello al sole - film
	22.15 Telefriuli notte
	23.30 Film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček; Narodnozabavna glasba; 8.10-10.00 Poletni mozaik: Izbor iz Povejmo v živo; Iz arhiva mladinske dramatike: »Ivanhoe«, III. del; Lahka glasba; 10.10 Koncert v občinskem gledališču v Trzinu: »Akrobatski valček«; 11.30-13.00 Opoldanski zbor: Beležka; Iz svetovne zakladnice pripovedništva, vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra: zbor »Collegium musicum« iz Beograda; 14.10-17.00 Popoldanski program: Fabianjevi iz Kobdila; (9) »O Maksu« (ponovitev); Včeraj, danes, jutri; Beležke za zgodovino otroštva; Glasbeni listi; 17.10 Klasični album: Vincenzo Bellini: Mesečnica (prvo dejanje); 18.45 Glasbena priloga.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.45 Cestne informacije; 6.50 Objave; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost; Pesem tedna; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.40 Grožnjan - mesto mladih; mladi violončelisti z Dañilom Šafranom.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15; 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Radijski koledar; 7.00 Dober dan; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroci pojejo; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasbeno popoldne; 15.00 Rotocalco di cultura e arte; 16.15 Edig Galletti; 17.00 Gulp; 18.00 Scena; 18.00 Koncert za klavir in orkester - Čajkovski; 19.00 Prosto za jazz; 20.00 Zaključek sporeda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00-9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 10.30 Filmski festival iz Benetk; Il diavolo o Pontelungo - radijska priredba; 11.30 Varietè; 13.15 Master - glasba dan za dnem; 15.00 Radio 1 za vsakogar; 16.00 Il paginone; 17.30 Jazz; 18.00 Objektiv Evrope; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Verska oddaja; 19.23 Audio-box; 20.00 Frank Sinatra - med mitom in realnostjo; 20.45 Glasbeni interval; 21.00 Varietè; 21.30 Današnji glasbeniki; 23.05 Telefonski poziv.

LJUBLJANA

4.30, 5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 4.30-8.00 Jutranji program - glasba; 4.50 Dnevni koledar; 5.50 Rekreativna; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 7.25 Dobro jutro, otroci; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.00 Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25-15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Pesmi Frana Gerbiča in Josifa Marinkoviča; 18.30 S knjižnega trga; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Minute z ansamblom Oglarji; 20.00 Koncert za besedo - Ptice; 20.35 Brahms z violinistom Dejanom Bravničarjem; 21.05 Georges Bizet: Odlomki iz opere Carmen; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije; 22.50 Literarni nokturno Silvija S. Krvainčević: Moj dom; 23.05 Jazz za vse, medigra; 00.05-4.30 Nočni program - studio Maribor.

Rotary in slovenščina

Najbrž goriški rotarijanci niso čakali kot na to, da bo odvetnik Eno Pascoli, že dolgo let predsednik goriške odvetniške zbornice in do letošnjih majskih volitev občinski svetovalec MSI v goriškem občinskem svetu, pustil vsaj uradno svojo zunanjo misovsko obleko (kar se je zgodilo prav z letošnjimi volitvami), da ga izvolijo za predsednika njihovega kluba. Kluba, ki so ga svojčas, poleg drugih, vodili tudi nam Slovincem znana inž. Guido Fornasir in inž. Egone Lodatti.

Goriški Rotary club je bil tam nekje ob koncu lanskega leta med pobudniki odbora za obrambo italijanskega značaja Gorice. Pobudnikom je seveda uspelo zbrati okrog sebe celo vrsto ljudi iz drugih društev. Priredili so nekaj manifestacij in drugih pobud. Pobirali so in baje še pobirajo podpise proti globalnemu zaščitenemu zakonu. V Gorici krožijo vesti, da so se za podpise brigale tudi nekatere učiteljice osnovnih šol (baje tudi podgorske) in da so tudi v nekaterih ustanovah ter uradih pobirale tozadavne podpise, za kar je namig prihajal z vrha.

Sedaj so se lotili tudi goriškega župana. Ne zadostuje jim, da je ta v Rimu, pred senatorji posebne komisije, trdil, da se slovenščina lahko govori le v predmestjih goriške občine in morda še kje na podeželju, nikakor pa ne v posvečeni Gorici, in da je v Gorici precej manj Slovincem od njihovega dejanskega števila. »Zaskrbljen« so tudi zaradi teh »superpravice« Slovincem v Standrežu, Podgori, v Pevni.

O tej zaskrbljenosti so svojo povedali tako voditelji že prej omenjenega odbora. O tem je spregovoril tudi goriški Rotary club, takoj potem ko je bil odv. Pascoli izvoljen za predsednika. Sicer pa, resnici na ljubo, ni bilo treba, da je fašist prišel na čelo tega častitljivega kluba, da se je ta klub opredelil. Imel je že prej, kot smo omenili, »vrlas« predsednika v osebah demokratiziranih Fornasira in socialdemokrata Lodattija. Kaj inštituta ta dva o nas pa itak dobro vemo že več let.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje

organizira v šolskem letu 1985/86 v goriški pokrajini sledeče tečaje:

1. Tečaj specializacije za programiranje elektronskih računalnikov;
2. Tečaj rekvalifikacije za strojeписje;
3. Izpopolnjevalni tečaj za čebelarstvo.

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 14. septembra na sdežu Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, Ul. C. de Morelli 14, tel. 32844.

Poraba vode poleti za četrtno večja

Preureditve na omrežju Cafo omogočile dobavo vode tudi v kritičnem obdobju

Dežja, ki je prinesel tudi osvežitev, so bili veseli predvsem kmetje in vinnogradniki, oddahnili pa so si tudi pri upravi vodovodnih podjetij. Poraba vode bo namreč vsaj za nekaj dni v mejah običajnih količin. Stanje bi se utegnulo ponovno poslabšati, če se bo spet vzpostavilo daljše obdobje toplote in suhega vremena, kakor sicer napovedujejo vremenoslovci.

V prejšnjem tednu smo objavili zapis, kako je bilo z oskrbo z vodo na območju goriške občine, danes nameenjamo pozornost temu vprašanju v petnajstih občinah na Goriškem, kjer za vodovodno omrežje skrbi konzorcij CAFO s sedežem v Gradišču.

Tudi tu so v juliju in avgustu ugotovili zelo visoko porabo vode, vendar razen v redkih primerih, posebnih težav ni bilo.

V omrežje so v dveh poletnih mesecih pošiljali poprečno okrog 25 odstotkov več vode, največja je bila poraba sredi prejšnjega tedna, ko je presegla 7000 kubičnih metrov in dosegla pravzaprav mejo zmogljivosti omrežja, oziroma omrežij. Največja poraba v tej sezoni je bila 22. avgusta. »Ugotovili smo, da so se številne preureditve na omrežju, ki smo jih izvedli v zadnjem času, zelo obrestovale in da smo zato lahko zagotovili redno oskrbo tudi ob večji porabi. Z novimi posegi, ki jih bomo uresničili v prihodnje bomo lahko kos še hujšim kritičnim obdobjem.« nam je v pogovoru povedal ravnatelj konzorcija, geometer Blason.

Dve šibki točki predstavljata trenutno le kraško omrežje (v glavnem območje sovedenjske občine) in briško omrežje, v občini Dolenje. Na Krasu bo treba prilagoditi obstoječe omrežje za višjo porabo. V poštev pride predvsem povečanje zmogljivosti zbiralnika na Debeli griži in namesti-

tev posebne naprave, ki bo pravočasno opozorila na prekinitve elektrike oziroma na okvare na črpalkah. Zaradi teh pomanjkljivosti je v zadnjem obdobju večkrat zmanjkala voda na Vrhu. Vprašanje opustitve sedanjega zajetja v Petovljah in priključitev omrežja na črpalnice v Fari pa se bo rešilo v doglednem času.

Nekaj manjših težav so imeli v teh tednih na območju občine Dolenje, ki ima svoje ločeno omrežje. Vodo črpa jo namreč iz dveh vodnjakov, od katerih ima tisti, ki dobavlja vodo za naselje Rutarji, razmeroma omejeno zmogljivost. To se je poznalo tudi letos. Dodatne količine vode so morali kupiti od krminske občine, vendar bo tudi to vprašanje že v prihodnjem letu ugodno rešeno in bodo zagotovljene zadostne količine vode.

Kolikšna je bila pravzaprav maksimalna potrošnja vode na vseh treh omrežjih? Na kraškem omrežju (sovedenjska, doberdobska in del zagraj-

ske občine) so ob konicah porabili okrog 1400 kubičnih metrov vode dnevno, v dvanajstih nižinskih občinah okrog 5000 kubičnih metrov in v Dolenjah nekaj nad 700 kubičnih metrov. To pomeni, da je v poprečju vsak občan porabil okrog 230 litrov vode dnevno. Seveda je poraba zelo relativna, in predvsem ni enakomerno porazdeljena po vseh občinah, članicah konzorcija.

V začetku avgusta je konzorcij povabil porabnike naj omejijo porabo vode in predvsem naj ne zalivajo vrtov. Na kakšen odziv je naletel ta apel? »Iz izkušenj vemo, da so občani bolj gluhi za te reči, do trenutka ko jim zmanjka vode. Poziv je bil bolj preventivnega značaja, pravzaprav pa smo letos kljub vsemu imeli srečo, da nismo bili primorani v občasne prekinitve. Sicer pa ugotavljam, da je zalivanje vrtov, ob dolgotrajni suši, brez uspeha,« je mnenje ravnatelja konzorcija.

Nizka kvotacija dinarja včeraj na goriškem trgu

Nova menjava dinar-lira ne kaže dobrega goriškim trgovcem. Ze sredi prejšnjega tedna, ko je vrednost dinarja padla od 5,8 na 5,3 so v goriških bankah opazili, da prihaja manj dinarjev v njihove blagajne. Najbrž je marsikateri kupec iz sosedne države odložil nakup misleč, da se bo menjava popravila njemu v prid. Ni pa bilo tako. Nasprotno. Ze v soboto, ko so bile banke zaprte, so nekateri trgovci bili nervozni. V nekaterih trgovinah so sicer še vedno menjali dinar po 6, drugod pa po 5,50 ali še manj.

V ponedeljek, ko so se banke spet odprle, je bil marsikateri trgovec presenečen, saj so mu dinar menjali le po pet. Včeraj dopoldne so na goriških bankah, potem ko so dobili iz Zürich in z Dunaja vesti o novi kvotaciji dinarja, potrdili menjavo prejšnjega dne. Dinar torej kupujejo po pet, prodajajo pa po šest. Na bankah so nam povedali, da so sicer uvedli podatke, ki prihajajo z Dunaja, kajti tisti iz Zürich so še slabši za jugoslovansko valuto.

Rečeno je bilo tudi, da je dinarjev sedaj manj na goriškem tržišču pa čeprav je padec vrednosti tega denarja odvisen prav od tega, da je denarja v tujini preveč. Turistična sezona se namreč izteka, dinarjev, ki prihajajo čez mejo, pa bo vedno več na razpolago. Sicer smo tudi v ljubljanskih listih zabeležili, da je uradna menjava dinarja z drugim devizam bila včeraj spremenjena v primerjavi s tem kar je bilo pred dnevi.

Goriškim trgovcem torej slaba prede. Prihod kupcev iz Jugoslavije se je že zmanjšal v prejšnjih letih in mesecih. Najbrž jih bo še manj v prihodnje.

● V Gradežu se je v nedeljo pričel 19. mednarodni kongres zdravnikov, ki ga organizirata zdravniški zbornici iz Avstrije in Zvezne republike Nemčije. Trajal bo do 6. septembra. V Gradežu je nastanjenih trenutno kakih 700 zdravnikov in njihovih družinskih članov.

Delovanje občine

Na zadnji seji je goriški občinski odbor razpravljal o številnih vprašanjih s področja javnih del. Tako so posebno pozornost namenili preučevanju problemov okrog javnega odlagališča v Ulici Brigata Sassari, o potrebi po ureditvi ograje, o pravilniku, ki bo urejal odlaganje odpadnega gradbenega materiala itd.

Odbor je razpravljal tudi o načrtu za gradnjo naselja ljudskih hiš v Pevni ter sklenil začeti postopek za nakup (od Dežela) nepremičnine kjer bodo naselje gradili. Strošek znaša 127 milijonov lir.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 19. do 24. avgusta.

RODILI SO SE: Matteo Medeot, Marco Ursic, Lara Nastasi, Morena Visintin, Elisa Boschi, Erika Culot, Marta Cecconi, Cristina persoglia, Marilena Zuliani.

UMRLI SO: 70-letna trgovka Maria Bergamasco, 87-letna upokojenka Alice Tonini vdova Puzurro, 57-letna gospodinja Maria Graziella Zucolo, 78-letni upokojenec Igino Comar, 70-letni upokojenec Aldo Cersatto, 84-letna upokojenka Giuseppina Quaino vdova Piccotti, 87-letni upokojenec Carlo Maurig, 88-letna upokojenka Guglielma Primosi, 72-letna trgovka Giovanna Mozina, 67-letni upokojenec Fernando Manias, 80-letna upokojenka Ines Righetti vdova De Rocco, 76-letna upokojenka Giovanna Stajer Busana, 78-letni upokojenec Rinaldo Naldi.

POROKE: delavec Giovanni Battista Sale in Patrizia Grusovin.

OKLICI: uradnik Vincenzo Armentante in študentka Anna Pia Scermino, kmetovalec Franco Terpin in delavka Danfela Vidoz, pomorščak Roberto De Vittor in bolničarka Elena Cecconi, vratar Angelo Barresi in uradnica Veronica Dibarbora, uradnik Massimo Sacilotto in gospodinja Fiorella Pizzolini, avtoličar Carlo Spitzl in učiteljica telesne vzgoje Renata Fornasir, upokojenec Luigi Franco in upokojenka Maria Bledig, uradnik Luciano Castellani in profesorica Elena Lucchesi.

Tudi v Gorici strastni igralci državne loterije

Predolgo čakanje na izžrebanje številke 34

Številka 34 »capatosta« (ali, v prostem prevodu, trmasta glava) na neapeljskem loterijskem območju se torej v obup stotisočev Italijanov, ki so na to številko že stavili prava premoženja, nikakor ne namerava pojaviti. Edini, ki si veselo mane roke je državni zakladnik, saj mu je tako dolga odsotnost »capatoste« v blagajno doprinesla že milijarde lir. V Neaplju so že rotili vse svetnike naj jim vendarle le priskočijo na pomoč, čarodeji pa so sporočili, da ne morejo do konca septembra nič pomagati. Potem mogoče... Medtem pa se temperatura v loterijskih igralnicah iz tedna v teden viša.

V luči lotomanije, ki je napadla cel polotok smo se pozanimali če ni mogoče naše mesto imuno na to bolezen. Na naše veliko presenečenje smo že zgodaj jutraj pred edino goriško igralnico v Ulici Nizza opazili dolgo vrsto, predvsem starejših ljudi. Ostali smo z njimi kakšno uro in med tem časom spoznali svet, ki si nismo niti predstavljali da obstaja, vsaj v Gorici ne. Resnici na ljubo moramo povedati, da ni bilo nič kaj lahko dobiti njihovo zaupanje in pogovor je le težko stekel. Mnogi so se pred našim fotoaparatom skrili, mogoče iz vračeverstva ali pa, bolj banalno si niso želeli da bi drugi zvedeli za njihovo strast.

Najbolj zgovoren je bil rdečeličen penzionist, ki se je jezil nad novinarji in sredstvi javnega obveščanja nasploh, češ da je le zaradi teh začel z igrati na srečo. Pristavil je, da bo igrati še enkrat, potem pa bo odnehal. Tudi on, kot sicer velika večina prisotnih igra številko 34 v paru s katero drugo, z denarjem, ki ga bi zmagal pa bi rad šel obiskat svojo prvo ljubico, Evelino, čez Veliko lužo. Možakar se je tudi močno jezil nad odgovornimi, češ da nalašč bojkotirajo Gorico kjer so zaprli dve drugi igralnici (v Ulici Morelli in v Ulici Seminario), preostala pa je majhna in neurejena. Tudi loterijski lističi ne prihajajo redno v naše mesto, saj večkrat namesto na ponedel-

ljek pridejo šele v sredo ali celo v četrtek. Pa tudi dovolj jih ni. Lahko si sami predstavljamo kaj to pomeni za številke, ki v vrsti čakajo po pet in več ur. Iz istega vira smo zvedeli, ne pa preverili (ker to tudi ni mogoče), da so samo v Gorici prejšnji teden igrali nad 500 milijonov lir.

Slišali smo seveda za številne anekdote, vse zelo zanimive. Eden izmed prisotnih, ki seveda ni hotel povedati svojega imena, je sanjal o srečanju z Mussolinijem in z, v nesreči, umrlim sorodnikom. Stekel je do igralnice loterije, stavil na številke 90 (važna osebnost), 17 (nasilna smrt) in 47 (govoreči mrtvak) na neapeljskem loterijskem območju. Številke 90, 17, 47 pa so izšle v milanskem. Škoda.

Medtem pa je k naši družini pristopila gospa, ki je tja prišla iskati sestro, ki rada zapravlja velike vsote v tej igri na srečo. Prav ona nam je predstavila osrčje problema. Povedala nam je, kot smo sicer že sami opazili, da igrajo loterijo predvsem penzionisti in gospodinje, ti imajo namreč veliko časa in upajo, da si bodo s tem izboljšali svoj gmojni položaj. Velika večina izmed njih sicer igra le za zadoščenje po zmagi, vendar v želji, da pridobijo zastavljen

nar raje igralci (in igralke) na srečo raje stavili v hranilnik in bi, ko bi njihove številke le izšle sigurno zmagali. Kaj pa bi o tem menil državni blagajnik, ki letno z raznimi loterijami, športnimi napovedi itd. zasluži 1.150 milijard lir?

FABIO GERGOLET

Nesrečen dan

Zares smolo je imel 37-letni Mario Buiatti iz Slovrenca, ki se zdaj zdravi v splošni bolnišnici v Gorici. V zelo kratkem času je namreč povzročil kar dve nesreči. S 750 kub. motorjem honda je v Gradišču najprej trčil v kolesarko ter se ob tem tudi sam pobil. Ker poškodbe niso bile prehude, se je z motorjem odpeljal v bolnišnico, vendar je na cesti proti Farri izgubil nadzorstvo nad težkim vozilom in trčil v drog ob cesti. Po drugi nesreči je privolil, da so ga v bolnišnico odpeljali z rešilnim avtom.

denar zapravijo še večje denarne vsote. V bistvu gre v tem primeru za pravcato bolezen in padejo v začaran krog, iz katerega se ne morejo rešiti. Seveda bi bilo bolje, da bi ves de-

XXIV. MEDNARODNO TEKMOVANJE ZBOROVSKEGA PETJA »C. A. SEGHIZZI«

SODELUJEJO DRŽAVE:

Argentina, Belgija, Bolgarija, Češkoslovaška, Jugoslavija, Norveška, Nizozemska, Poljska, Zvezna rep. Nemčija, Romunija, Švedska, Madžarska, Italija.

GORICA - Dvorana Unione Ginnastica Goriziana 29. avgust - 1. september 1985

POLIFONIJA

Program: četrtek, 29. avgusta, ob 20.30
petek, 30. avgusta, ob 20.30
sobota, 31. avgusta, ob 16.30

FOLKLORA

nedelja, 1. septembra, od 9. ure do 15.30
sobota, 31. avgusta, ob 20.30 - polifonija
nedelja, 1. septembra, ob 20.30 - folklor

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Possedute dal piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO Zaprto.

Nova Gorica

SOČA 18.30—20.30 »Ples s cestec«.
SVOBODA 20.30 »Sexy igre v inter-natu«.
DESKLE 19.30 »Volkovi«.

POGREBI

9.30 Carolina Gabrijelečič iz mrliške veže bolnišnice sv. Justa na glavno pokopališče; 11.00 Natale Vateriani iz mrliške veže bolnišnice sv. Justa na glavno pokopališče; 12.30 Remo Bassani iz splošne bolnišnice v kapucinski cerkev in na glavno pokopališče.

Beneški filmski festival

Okno v zgodovino filma
in današnjo proizvodnjo

BENETKE — Drugi dan beneškega filmskega festivala nam je nudil pravo poslastico, ki jo ljubitelji najmlajše, čeprav letos slavi svojo 90-letnico, umetnosti, ne bodo zlepa pozabili. Na velikem ekranu so se pojavili kadri najbolj spornega filma genialnega hollywoodskega mojstra Ericha Von Stroheima: »Queen Kelly« (Kraljica Kelly). Za marsikoga je to pravi kult-film, kjer ima vsaka komponenta, filmska in nefilmska, svoje globoko zakoreninjene izvore v samih avtorjih in igralcih.

Na prvem mestu je želja igralka Glorie Swanson, da bi ponovila v čim krajšem času v sodelovanju s takrat najbolj spornim režiserjem ameriškega filmskega tržišča uspeh filma Sage Thompson. Njej je sledil predvsem Joseph Kennedy, kateremu gre priznanje, da se ni ustrašil ne Swansonove megalomanije, še manj pa Stroheimove, ki je bila morda še večja od njene in da je prav najbolj »neuravnotežen« režiserju hollywoodskih gričev pustil popolnoma proste roke tako pri tematskih izbirah kot v finančnih zadevah. Rezultat tako izbrane filmske ekipe je delo, ki ga lahko postavimo tako v enciklopedijo voyeurističnega erotizma kot v monografsko študijo nemogočih filmskih produkcij vseh časov. Po Stroheimovi zamisli, bi moral film v originalu (z naslovom The Swamp) trajati pet ur in bi moral vsebovati tudi precej dolg popis življenja protagonistke v Afriki, kjer se nedolžno (?) bitje temnelasa Kelly — Swansonova — prelevi v lastnico javne hiše v Botu-Botu. To kar se v njej dogaja, je lahko dojemljivo, če imate vsaj malenkost fantazije. Rekonstruirana verzija, ki smo jo videli v Benetkah, vsebuje nekaj igranih posnetkov tega omenjenega afriškega dela

in med eno didaskalijo in drugo tudi nekaj stenskih posnetkov. Stroheim se namreč ni držal točno določenega snemalnega plana, tako da je ves film posnel po koščkih in ko so mu odvzeli vse pravice in ga definitivno spravili na cesto (naj si bo to zaradi dolgov producentov ali zaradi preveč »zahtevnih« erotičnih kadrov Swansonove) je Stroheim posnel le tretjino filma. To, kar je danes Queen Kelly, je le bleda senca tistega, kar bi morala biti. Vsekakor je nepopolno delo, kot se tudi spodobi v voyeurističnem filmu, kjer lahko gledaš boljše le skozi oko filmske kamere, če že ne skozi luknjo v zidu.

Benetke v konkurenci

Tudi včeraj sta bila na sporedu dva filma: romunski »Glissando« Mircea Daneliuc in »No Man's Land« švitsko-francosko koprodukcijo Alain Tannerja. Romunski film, postavljen v trideseta leta, v katerih si je režiser dal svojevrstno, na pol ameriško življenje glavnega junaka, ki zgublja svoj čas in denar v igralnicah in si krati vsakdanjost z ljubico, ki jo obvezno izkorišča — in plesalkam tabarinov, je predvsem film nekega globokega čutenja in univerzalne duševne stiske. Film je zgrajen tako, da ga bode prav gotovo v kratkem izkoristili tudi za televizijske programe, saj traja celih 165 minut in ima na polovici četrtega ali petega koluta že napisano z velikimi rumenimi črkami »Glissando 2«, kar televizijskim gledalcem pomeni »nadaljevanje prihodnjice«.

Nič vznemirljivega ni bilo v Tannerjevem »No Man's Land«, vendar je to filmsko delo priznanega avtorja »V belem mestu« natančno sestav-

ljeno iz ničevosti vsakdanjega življenja skupnice ljudi, ki jih lahko vežejo ljubezenske romance ali pa samo želja po zaslužku in se preživljajo s tihotapstvom v obmejnem pasu med Francijo in Švico. To je tisti glavni kos zemlje, ki ne pripada nikomur, v kateri spoznaš, da je švicarska trava ravno tako zelena kot francoska, samo da so bankovci onstran meje baje bolj rentabilni in manj obdavčeni. Tudi biseri in nekateri ljudje se baje bolje počutijo v Švici. Zato pa je precej povpraševanja za vsakdanje delo obmejnih tihotapev. Veliko napako bi naredili, ko bi si reduktivno predstavljali, da je Tannerjev film kot neka vrsta policijskega filma, v katerem inšpektor ob koncu odkrije tihotapce in jim tako prekriza vse račune prav v trenutku, ko so se ti odločili, da za vedno pustijo »službo«. Tanner je ponovno izbral točno delimitirano geografsko situacijo, da si je zgradil svet v malem, kjer je važno to, kar posameznik čuti in misli, ne pa to dobro ali slabo, kar dela. Tako kot so vplivali zidovi »Bellega mesta« na Bruna Ganza in njegovo ljubico, pogojuje tokrat izbira Huguesa Questerja Jeana Philippa Ecoffeya prostorni zelenogričevnati obmejni pas, v katerem pravzaprav nikoli ne veš, kaj si in kateri strani meje pripadaš. Morda ker meje — ne samo geografsko — politično — v sebi ne čutiš. Tanner nam postavlja vprašanje: Ko se moraš v življenju zaradi zunanjih in življenjskih okoliščin odločiti za nekaj in ne za nekaj drugega, kaj počneš? Pomislite tudi samo za trenutek na to vprašanje, boste videli, kako zmedeni bodo vaši odgovori.

EVA FORNAZARIČ

Mikavna skrivnost poezije
v sugestivni jami Vilenici

Sežanska Zveza kulturnih organizacij je prejšnjo soboto ob sodelovanju republiške konference Slovenije že šestič pripravila večer poezije v jami Vilenica. Tokrat so se v sugestivnem okolju »naravne« sobane Vileniške jame predstavili Milan Kleč, Tomaž Šalamun, Maja Vidmar in Franci Zagorčnik iz Slovenije; Ace Mermolja iz Gorice, in tudi umetniki iz drugih jugoslovanskih republik in sicer: Ernest Fišer in Draga Vranješ iz Hrvaške, Ali Podrimja iz Prištine in Giacomo Scotti, ki je po rodu iz Neaplja, živi pa na Reki.

Literarni večer v Vilenici je tako presejal meje slovenskega kulturnega prostora in segel v ustvarjalnost drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Organizatorji tega edinstvenega literarnega srečanja pa imajo v načrtih še širša srečanja, na katerih naj bi sodelovali književniki iz drugih držav. Tako nekako kot se to dogaja na znamenitih Struških večerih, ki so se odvijali skoraj istočasno z Vilenico. Prav predstavnik Društva slovenskih pisateljev Veno Taufer je v svojem pozdravnem nagovoru naglasil, da je prostor v Vilenici prav tako, če še ne bolj, spektakularen, kot oni v Strugi, kjer pesniki recitirajo na mostu. Vilenica s svojimi kapniki in s svojo skrivnostno atmosfero morda še bolj poudarja skrivnost, ki jo nosi v sebi vsaka pesem. Po uvodnih besedah so se na naravnem odru vrstili pesniki, ki so prebrali po nekaj svojih del.

Imena slovenskih pesnikov so našim bralcem znana, manj znana pa so imena gostov iz drugih republik. Ali Podrimja iz Prištine sodi med najbolj znane albanske pesnike. Naj samo omenimo, da so pet njegovih zbirk prevedli v srbohrvatski jezik, dve zbirki v slovenski, dve v makedonski, dve v turški jezik, eno pa v italijanski, madžarski in romunski.

Zastopan je tudi v Antologiji evropske poezije (v nemščini). Ernest Fišer živi v Čakavcu, sodi med znane hrvaške pesnike in je med drugim podpredsednik Društva književnikov Hrvatske. K mlajši generaciji sodi hrvaška pesnica Draga Vranješ, ki je letos med drugim prejela Kurirčkovo nagrado v Mariboru. Pesnik italijanske narodnosti Giacomo Scotti je tudi pri nas znano ime. Piše pesmi, prozo in esejistiko. Veliko izdaja tudi v Italiji.

Vsekakor je letošnja Vilenica, ki je privabila »pod zemljo« lepo stevilo pazljivega občinstva, dokazala, da sodi med najzanimivejša literarna srečanja na Slovenskem.

Zaključene znamenite
Dubrovniške poletne
prireditve

V Dubrovniku so se zaključile 36. poletne prireditve. Gre za slavno poletno kulturno manifestacijo, ki pa letos ni potekala brez polemik. V središču kritik je bilo prav pomankanje finančnih sredstev, ki je pri moralo organizatorje, da so se odpovedali marsikateremu svetovno znanemu umetniku in tako nekoliko zmanjšali »vabljenost« in morda tudi kvaliteto prireditev. Očitno je, da velike prireditve s svetovnimi umetniškimi zvezdami, veliko stanejo, brez velikih zvezd pa je tudi čar prireditev manjši; tej logiki v sodobnem svetu ne zbežimo.

Mimo tega, pa smo Slovenci lahko zadovoljni, saj je flautistka Irena Glafnerauer prejela nagrado Orlando. Nagrado podeljuje zagrebški mesečnik Izbor za najboljše glasbene oziroma dramske storitve v okviru Dubrovniških iger.

novost na knjižni polici

Prvenec D. Gračner
Punčka, kje si doma

Med spontanostjo otroške dobe in preudarnostjo odraslih let leži burno obdobje, ki se ga literatura loteva na več načinov. Pisana vedno z distance odraslega, je od avtorja odvisno, kakšna plast tega obdobja razburja njegovo domišljijo. Vrsta avtorjev s stiskami svoje adolescence razkriva socialne in politične nesmiselne dobe, v kateri so odrasli in te vrste pripovedi so zadnje čase v slovenski književnosti kar pogoste in veljajo za »odraslo literaturo«. Videti je, kot da gre piscem, ki pišejo »mladinsko literaturo«, za nekaj drugega: ali hočejo pokazati zgražajoči se odrasli večini, da je današnja mladina kljub vsemu boljša, ali pa s svojo pripovedjo lovijo tisto zabavno, iskrivo, paradoksalno, česar je polno to obdobje. Tu preži nevarnost: pisana za današnjo mladino z izkušnjo prejšnje generacije velikokrat zazveni neprimerno v jeziku, zgodbi ali prispodobah.

Tega ne bi mogli reči o prvencu Dragice Gračner PUNČKA, KJE SI DOMA / Mladinska knjiga, zbirka Sinji galeb 1984, saj je avtorica s svojimi enaindvajsetimi leti še vedno predstavnik današnje mladine. Pri-

poved deklice Urše ni prava klasična zgodba, je pa brez dvoma napeta čustvena zgodba. Urša na poti svojega osamosvajanja bistro opazuje in ima tenak čut za tisto, kar je v življenju »zares«. Odrasli je ne preslepijo s svojimi smehljaji, za katerimi se skrivata antipatija in nezaupanje, niti s svojimi izjavami, »kaj vse naredim zate«, za katerimi se skriva samovšečnost. Prav tako je s samovšečnostjo ne preslepi lastna generacija, pa naj še tako lepo igra na klavir ali se ukvarja z vzhodnjaško filozofijo. Gane in prevzame jo samo tisto, kar je pristno in resnično in kar potare jo, ko na avtobusni postaji vidi odraslega, ki si prav nemarno vrta nos. S svojo občutljivostjo nas knjiga opominja, da je mladina nežnejši in ranljivejši del človeštva, pa naj bo njen žargon v naših ušesih še tako grob, glasba hrupna in moda nespametna. Seveda za Uršine konflikte niso krivi samo odrasli, tudi Urša nosi svoj del (v trgovini, kjer dela, na primer sitno stranko kar udari po roki). Urša se čudi — kaj vse odrasle razburja. Prav tako bi se najbrže čudil tisti odrasli, ki si je na postaji vrta nos, da kaj takega lahko potare dekletce. Pisateljičini nadarjenosti gre zasluga, da nam knjiga nevsiljivo zastavi vrsto vprašanj in pripelje do marsikakega uvida. Brez dvoma je lep dokaz za vitalnost slovenske mladinske književnosti.

POLONCA KOVAČ

BERITE

»Novi Matajur«

In memoriam: Petar Smajić

V Ernestinovem blizu Osijeka je v 75. letu starosti preminil Petar Smajić, doajen (starosta) jugoslovanske naive. Že od svoje prve samostojne razstave leta 1934 v splitskem »Salonu Galic« je bil neprekinjeno aktivni udeleženec v naši likovni umetnosti.

Njegova umetniška ustvarjalnost je obogatila našo kulturo z deli neprecenljive vrednosti. Njegove številne umetniške stvaritve so obredle celo Evropo in velik del sveta ter povsod naletele na občudovanje in mnoga priznanja. Razstavljal je v različnih krajih domovine in sveta, najbolj pomembne razstave pa je imel v Splitu (1934), Zagrebu, na Reki, v Kostanjevici, Bruslju, Varšavi, Pragi, Brnu, Ostravi, Edinburghu, Leningradu, Moskvi, Budimpešti, na Dunaju, v Washingtonu, New Yorku, Parizu, Pittsburgu, Bratislavi, Mexicu, Amsterdamu, Bremenu, Baselu in v mnogih drugih mestih Evrope in Amerike.

Dalmatinski kmet in samouški kolar, brivski pomočnik in rezbar Petar Smajić je leta 1932 prvič izrežal gosli »gusle« v pastirskem slogu. Glava teh gosli, ki je predstavljala jezdeca, je pritegnila pozornost poznavalcev umetnosti in Smajića spodbudila, da je nadaljeval delo v tej smeri. Oto Bihalji-Merin, eden največjih poznavalcev naivne umetnosti je takole opisal ustvarjalnost velikega umetnika: »Smajićevo strogo in tenkočutno stiliziranje v marsičem spominja na črnsko plastiko s Slonokoščene obale. »Adama in Evok je imenoval nag par, dve enaki telesi v linearni strogosti, poudarjene so samo prsi in spol; telesi sta postavljeni na četrto enakih ceveh — nogah, ki se še niso naučile hoditi. Obraz moškega in ženske sta skoraj enaka, arhaičen nasmešek prebija togo masko. Roki, drobci kot tačke, oviti okoli ramen in bokov, imata nekaj plahega. Ta les, obujen v življenje, učinkuje pristno in preprosto s simbolno močjo človeške medsebojne privlačnosti. Smajićeve glave so lepe kakor odlomki arhaičnih kipov. Podolgovati oval obrazov z ozkim nosom in skoraj slepimi očmi pod jasnim lokom obrvi, dva enaka obraza, naslonjena drug na drugega: »Mat in hči«. Otožno ozka izboklina teh ženskih glav je sorodna Modiglianijevim portretom.

Petar Smajić je bil rojen 25. maja 1910 v Donjem Docu blizu Splita. Leta 1941 so mu četniki požgali

hišo in istega leta se je z družino preselil v Slavonijo. Po osvoboditvi se je ustalil v Ernestinovem blizu Osijeka, kjer je dočkal svoje zadnje dni. Iz njegovega burnega življenjepisa izluščimo (omenimo) dva podatka, ki že sama zase zgornjo pričata o pomenu Smajićevega umetniškega udejstvovanja. Letos je preteklo 50 let odkar je prenehalo delovati napredno akademsko združenje »ZEMLJA« (1929-1935), ki je s posredovanjem svojega člana Krste Hegedušića omogočila rojstvo in razvoj jugoslovanske samouke, izvirne ali naivne umetnosti. Petar Smajić je predstavil svoje skulpture, ki so že tedaj naletele na velik odmev, na peti razstavi »Zemlje« v Zagrebu. Leta 1936 je Smajić odbil pomudbo Ivana Meštrovića, da bi se šolal in izpopolnil svoje tehnično znanje v Rimu. Tudi ta podatek dokazuje Smajićevo navezanost na domači kraj, navezanost močnejšo od vseh skušnjav, ki so ga spremenjale na njegovi življenjski poti. Eno izmed njegovih najbolj uspešnih del (op.a. imenoval ga je Moja družina) ima biografski karakter. Smajić je čutil moralno obvezo, da v svojem opusu ovekoveči tudi svojo 10-člansko družino. To mu je tudi uspelo, ko je na skulpturi (50 cm) »postrojil« po velikosti in treh vrstah vse člane svoje ožje družine. Umetnik in njegova soproga sta v prvi vrsti. V drugi in tretji vrsti pa jima sledijo njuni otroci.

Smajićeve figure so praviloma suhe (vitke), ravne in ponosne skratka prave »projekcije« težakov iz Dalmatinske Zagore, ki vedo samo za trdo delo.

Kot najbolj plodna leta Smajićeve ustvarjalnosti lahko označimo obdobje od leta 1953 do 1985; torej tri zadnja desetletja. Zadnjič se je veliki umetnik predstavil na letošnjem zborovanju Kolonije kiparjev naivcev Jugoslavije, ki je potekalo v Ernestinovem od 1. do 15. avgusta. Na tem zborovanju so udeleženci še enkrat potrdili, da fenomena naivne umetnosti ne moremo pojasniti samo s teorijo naive, temveč je potrebno upoštevati tudi njeno zgodovino in različne sociološke aspekte (vidike). To trditve najbolj potrjuje celoten opus Petra Smajića, umetnika, ki je »zrastel iz ljudstva« in temu istemu ljudstvu podaril vse, kar je v življenju ustvaril.

SLAVKO GABERČ

Kramljanje z režiserjem Michelangelom Antonionijem

Ronško letališče je bilo v torek prejšnjega tedna nekam poletno prazno, ko smo pričakovali polet iz Milana. Tudi potnikov iz tega leta ni bilo veliko: med temi smo zlahka prepoznali znani obraz italijanskega režiserja Michelangel Antonionija, katerega pa ostali sopotniki in drugi mimoidoči niso sploh opazili. Poleg nas so ga čakali organizatorji Mednarodnega laboratorija za družbeno komunikacijo, ki so ga povabili v našo deželo, da bi uradno zaključil dela njihovega »laboratorija«.

Na njegovem obrazu, kljub utrujenosti in turgubam, smo brali vedno isti šarmanten in tako značilen izraz. K sreči smo lahko sedeli prav v avtu, ki je peljal režiserja v Tolmeč, na sedež posveta, tako smo lahko prosto kramljali z njim. Najprej je prebil led direktor »laboratorija« prof. Bruno De Marchi, ki mu je opisal v osnovnih potezah to študijsko pot. Nanižal mu je tudi nekaj mnenj in reakcij na njegove filme: npr. kritično stališče ne-

ke mlade kitajske režiserke na njegov dokumentarec o sodobni Kitajski, češ da je »oko tujca vedno parcialno in ne dojame bistva neke druge kulture«.

Na to pripombo je Antonioni tako odgovoril: »Ne nameravam braniti tez in vsebin svojih filmov na tem posvetu. Za to so poklicani drugi. Vsekakor kar se tiče dokumentarca Čung Kuo (Kitajska), mislim, da ima moje oko tujca isto osnovo resničnosti kot oko domačina. Kitajci so me zelo omejevali pri delu. Imel sem le pet tednov na razpolago za celotno realizacijo. Itinerarij je bil določen že prej, na las enak onemu za turiste. Moral sem goziti, da ne bom posnel niti metra traku, da so mi dali vsaj nekaj anatomije. Smo morali snemati na lico mesta, kajti nam niso dovoljevali, da bi si prej ogledali snemalne lokacije. Verjetno so Kitajci to počenjali zaradi neke vrste »socialne sramežljivosti«, da ne bi pokazali Zahodu revščine in težkih živ-

ljenjskih razmer v nerazvitih predelih države.«

Potem smo ga vprašali o njegovih stikih z našo deželo.

»V teh krajih sem bil malokrat, v glavnem, da bi si nabavil venetska in furlanska vina, ki jih zelo cenim. Nekajkrat sem bil tudi v Trstu, zaradi profesionalnih obveznosti. Zelo lep spomin pa branim na predvojni čas, ko sem nastopal po raznih teniških turnirjih po državi in tako tudi v takrat italijanski Opatiji in na Brionih. Takrat sem tolkel še kar dobro s teniškim loparjem. Bil sem emilijanski prvak 2. kategorije.«

Od Vidma dalje pa je naš pogovor stekel na Karnijo, na popotresne težave, na značilno življenje Karnijcev, ki jih je Antonioni primerjal s svojimi Padanci, na kmečko zadrgarstvo, ki se tu ni obneslo... Z enakim zanimanjem je poslušal naše kratke informacije o Primorskem dnevniku, o Slovencih, ki žive na meji med Italijo in Jugoslavijo...

V tem prijetnem vzdušju smo končno dospeli v Tolmeč, kjer je čakal uglednega gosta sprejem na županstvu, svečano kosilo z oblastmi itd. Po popoldanskem počitku se je končno predstavil več kot 80 slušateljem »laboratorija«, ki so si ogledali vsa njegova dela, od prvih angažiranih dokumentarcev iz 40. let lo najnovejših poskusov z elektronskim snemanjem (Il mistero di Oberwald) in zadnjega lepega »konvencionalnega« filma, v Antonionijevem slogu, Identifikacija neke ženske.

Po pazljivem poslušanju je spregovoril tudi sam režiser. Povzel je nekaj njegovih misli in jim potem ponudil pravcato lekcijo o svoji poetiki; o svojem pogledu na svet; o tem, kar je in kar manjka v njegovih filmih; o svojem razmerju do žensk itd. Tudi sami poslušalci so ga spraševali najrazličnejše, od najbolj banalnih radovednosti, do zapletenih filozofskih in tehničnih vprašanj.

DAVORIN DEVETAK

V zaključnem večeru SP v dirkališčnih disciplinah SPET ZLATO ZA ITALIJO

BASSANO DEL GRAPPA (Trevi) — Svetovno kolesarsko prvenstvo v dirkališčnih disciplinah (sedaj so na vrsti cestne vožnje) se je za Italijo končalo na najboljši način. Po začetnem razočaranju zaradi skromnega četrtega mesta Moserja, so namreč osvojili tri zlata odličja, eno srebrno in tri bronasta, kar je več kot so lani spravili skupaj na svetovnem prvenstvu in na olimpijskih igrah.

Zadnje zlato odličje si je sinoči zagotovil Bruno Vicino v vožnji za motorji za profesionalce. Vicino je prehitel Avstralca Clarka, tretji je bil Zahodni Nemec Schutz, ki je za sama dva metra prehitel Italijana Renosta.

Sinoči sta bila na sporedu še dva

finala, in sicer v tandemu za amaterje ter v hitrostni vožnji za točke za profesionalce. V tandemu sta se uveljavila Čehoslovaka Rehounek in Voboril, druga sta bila Vails in Barczewski (ZDA), tretja Wallscheid in Weber (Zahodna Nemčija).

V hitrostni vožnji za točke za profesionalce je po pričakovanju premočno zmagal Švicar Freuler. Drugi je bil njegov rojak Ledermann, tretje mesto pa je zaslužen osvojil Italijan Allocchio.

Danes cestna vožnja na 100 km

ekipno za amaterje

GIAVERA DEL MONTELO (Trevi) — Na svetovnem kolesarskem prvenstvu so se sinoči iztekale dirkališčne discipline in sedaj so na vrsti cestne vožnje. Prva bo že danes, in sicer preizkušnja na 100 km ekipno za amaterje, šele v soboto se bodo

pomerile ženske posamezno (proga bo merila 61,200 km) in amaterji posamezno (183,600 km), v nedeljo pa bo kot zadnja cestna vožnja za profesionalce, posamezno.

Italija, katero bodo danes zastopali Bartolini, Poli, Vandelli in Podenzana, bo branila olimpijski naslov iz Los Angelesa.

Bontempiju druga etapa dirke za »Zlato kolo«

MANERBA DEL GARDA (Brescia) — Na drugi etapi kolesarske dirke za »Zlato kolo«, ki se je odločila s sprintom, je zmagal Bontempi, eden izmed teh, ki so bili izključeni iz selekcije za svetovno prvenstvo. Za Bontempijem so se uvrstili Rosola, Saronni, Gavazzi, Pagnin, Mantovani itd., medtem ko je glavnina z Moserjem in Argentinom prišla šele po 3'24". Vodstvo na skupni lestvici je prevzel Gavazzi.

Na univerziadi v Kobeju Italija pod pričakovanjem

UNIVERSIADE KOBE'85

KOBE — Tudi tretji dan iger v Kobeju ni prinesel sreče italijanskim predstavnikom. Anna Pia Gandolfi, ki je bila v fletu zelo blizu medalje, je v finalu za tretje mesto izgubila proti Sovjetinji Sobolovi. Vsi ostali Italijani pa niso bili v boju za kolajne. V italijanskem taboru sedaj pričakujejo uspešne rezultate v sabljanju, in sicer tako v moški kot ženski ekipni konkurenci.

Ženska odbojkaška ekipa je izgubila z 1:3 proti Kanadi. Jugoslovani ki se posamezno ne preveč odlikujejo, so zabeležili uspeh v prvi tekmi odbojkaškega turnirja in premagali Jordanijo s 3:0. Košarkarice pa so podlegle ekipi ZDA z rezultatom 51:77. Pravi junaki dneva so bili Matt Biondi, ki je zmagal na 100 m prosto

in spet dokazal, da je v tej disciplini nedosegljiv in Sovjet Dimitrij Bilozerčev, ki je v posameznih disciplinah gimnastike osvojil pet kolajn in sicer štiri zlata in eno srebrno.

MOŠKI — plavanje: 100 m prosto: Matt Biondi 49"14; 200 m hrbtno: Igor Poljanski (SZ) 1'59"76.

ŽENSKKE — plavanje: 100 m hrbtno: Carmen Bunaciu (Rom.) 1'03"67; 400 m prosto: Patricia Sabo (ZDA) 4'16"23; 4x100 m prosto: ZDA 3'49"10. Sabljanje: floret: Juje Luan (Kit.).

KOLAJNE
SZ 12 zlatih, 6 srebrnih, 8 bronastih; ZDA 8, 5, 7; Južna Koreja 3, 0, 2; Kitajska 2, 1, 3; Nizozemska 2, 1, 1; Romunija 1, 3, 1; Avstralija 1, 2, 2; Severna Koreja 1, 2, 1; Brazilija 1, 2, 0; Kuba 1, 2, 0; Japonska 1, 1, 5; Bolgarija 1, 0, 0; Poljska 1, 0, 0; Kanada 0, 2, 3; Madžarska 0, 2, 3; Francija 0, 2, 0; ZRN 0, 1, 2; Italija 0, 1, 0; ČSSR 0, 0, 1.

Drevi v tretjem kolu italijanskega nogometnega pokala

Triestina in Udinese doma

V tretjem kolu italijanskega nogometnega pokala se bosta drevi na tržaškem občinskem stadionu »Pino Grezar« srečali enajsterici Triestine in Udinese. Trenutno ima Triestina še precej problemov, saj ni Dal Prà še podpisal pogodbe z moštvom kluba, pa tudi Braghin se v vlogi »libera« ni preveč izkazal, tako da sedaj tržaško vodstvo na tržišču išče igralca, ki bi nadomestil Biaginija. Triestina mora popraviti slah vtis s prve domače tekme proti Riminiju, ko je le remizirala proti poprečni tretjeligaški ekipi.

Pretveza, da takrat ni bila motivirana proti šibkemu nasprotniku, tokrat ne drži, saj je Torino nič manj kot državni podprvak in ima mnogo ambicij tudi v bližnjem se prvenstvu.

Udinese bo igral doma na stadionu »Friuli« ob 20.30. Čeprav je videmska ekipa doslej dvakrat zmagala in

ima kvalifikacijo v naslednje kolo tako rekoč že v žepu, bo tudi v tej tekmi startala na zmago, saj je Genova le prešibka, da bi lahko ogrožala Udinese, ki je povrh vsega še v odlični formi.

DANASNJI SPORED

1. SKUPINA: Juventus - Monza; Palermo - Fiorentina; Casertana - Perugia. 2. SKUPINA: Padova - Napoli; Lecce - Vicenza; Salernitana - Pescara. 3. SKUPINA: Sampdoria - Monopoli; Taranto - Lazio; Catania - Atalanta. 4. SKUPINA: Empoli - Inter; Avellino - Cesena; Brescia - Ancona. 5. SKUPINA: Bologna - Verona; Parma - Pisa; Cremonese - Piacenza. 6. SKUPINA: Milan - Reggina; Udinese - Genoa; Arezzo - Cagliari. 7. SKUPINA: Triestina - Torino; Rimini - Como; Varese - Sambenedettese. 8. SKUPINA: Roma - Ascoli; Messina - Bari; Catanzaro - Campobasso.

Torino treniral v Repnu

Nogometni prvoligaš Torino, ki se bo drevi srečal s Triestino v tretjem kolu italijanskega pokala, je svoje zadnje treninge opravil na krasnem repenskem nogometnem igrišču. To igrišče so le pred kratkim še obnovili, tako da je Krasovo vodstvo upravičeno nanj ponosno

Odbojkarice Mebla od danes na delu

Tudi za odbojkarice naše združene ekipe Mebla so se počitnice končale. Pod vodstvom trenerja Franka Drašića bodo namreč danes začele priprave za drugoligaško italijansko prvenstvo.

Nashe odbojkarice bodo prvi trening imele drevi ob 19. uri v nabrežinski telovadnici.

Kot je znano, bo našo združeno ekipo letos okrepila Beograđanka Lilijana Marković-Pešić. Le-ta pa se bo pridružila svojim novim soigralkam v ponedeljek.

Pical ubranil naslov

DŽAKARTA — Indonezijski boksar Pical je z zmago s KO v 3. krogu proti Avstralcu Mulhollandu ubranil svetovni naslov v supermuški kategoriji (IBF).

Naslov v SZ

ISTANBUL — Z zmago proti Madžarski s 14:7 je Sovjetska zveza osvojila svetovni mladinski naslov v vaterpolu. Tretja je bila Jugoslavija.

Teden kakovostne košarke v Trstu

Ljubitelji košarke v Trstu ta teden se gotovo ne bodo dolgočasil. Že v ponedeljek so lahko v živo občudovali enega najboljših košarkarjev na svetu Michaela Jordana. Marsikdo je po ponedeljkovi tekmi med Stefanelom in Juvecaserto »vzdihnil«: »Kaj takega v svojem življenju še nisem in verjetno nikoli ne bom videl.«

Jordan pa v ponedeljek ni le pokazal, da je izreden košarkar, dokazal je tudi, da je pravi športnik in profesionalec. V nedeljo je namreč igral v Valtellini, v ponedeljek zjutraj je imel tiskovno konferenco v Benetkah, zvečer pa je že bil na igrišču v Trstu.

Že v petek in soboto pa čaka tržaške košarkarske privrženice nova poslastica: turnir miljske Riviere, ki je za nas še kako pomemben, saj bo to za Jadranove košarkarje, ki letos nastopajo v drugi italijanski ligi, prvi uraden nastop. Poleg jadrancev bodo na tem turnirju nastopili še tržaški Stefanel, videmski Fantoni in Latini iz Forlija.

Posnetek s ponedeljkove tekme Stefanel - Juvecaserto: Michael Jordan (št. 23) je žogo zabil tako močno v koš, da se je kristalna podlaga razbila na tisoče kosčkov. Pri tem pa se je ranil košarkar Caserte Lopez (z brado), ki je tekel proti košu. Lopeza so operirali v Modeni. Ozdravil bo približno v 25 dneh

kratke vesti - kratke vesti

Veslaško SP

HAZENWINKEL — Italijanski veslač so odlično pričeli na svetovnem prvenstvu v Hazenwinklu v Belgiji. V absolutni kategoriji so si že zagotovili nastop v finalu v dvojcu s krmarjem in v polfinalu v osmercu in četvercu, v lahki kategoriji bodo v finalu v dvojcu in osmercu, v polfinalu pa v enojcu.

Menichini v Trstu

Včeraj je v Trstu opravil zdravniške preglede Leonardo Menichini (letnik 1953), ki je pri Ascoliju igral »stopper - libero«. Triestina je tako dobila pomembno okrepitev.

Fiorentina ne popušča

FIRENCE — Pri Fiorentini so večeraj ponovno potrdili, da so Socratesa, na njegovo zahtevo, odstopili Ponte Preti in sedaj od brazilskega društva in igralca samega terjajo spoštovanje sprejetih obveznosti. Po trditvah Fiorentine naj bi Socrates

izrecno izjavil, da mu italijansko društvo nič ne dolguje.

Umrli trener Taranta

Tom Rosati

TARANTO — V ponedeljek pozno zvečer je na svojem domu v Francavilli za neozdravljivo boleznijo umrl 56-letni trener Taranta Tom Rosati. Pogreb bo danes.

Meneghin podpisal

MILAN — Po dolgotrajnih pogajanjih je Dino Meneghin, ki ima sedaj 35 let, s Simacom podpisal dveletno pogodbo, ki mu med drugim zagotavlja okrog 25 od sto višje prejemke. Največja ovira pri teh pogajanjih je bila zahteva Meneghina, da sporazum velja dve leti.

Poraz Italijank

PELHRIMOV — V prvem kolu mednarodnega košarkarskega turnirja za VN ČSSR je italijanska ženska reprezentanca izgubila proti premočni SZ s 76:95 (33:45).

Denes v okviru priprav na meddeželno prvenstvo

Goričani proti Pordenoneju

Italijanska nogometna zveza je objavila koledar letošnjega meddeželnega prvenstva, v katerem bo letos igrala tudi enajsterica Gorizije, ki je lani izpadla iz C-2 lige. Nogometaši Gorizije se trenutno pripravljajo tudi na tekmovalna za italijanski pokal. V okviru priprav na prvenstvo in na italijanski pokal za amaterje bodo Goričani drevi odigrali prijateljsko srečanje z enajsterico Pordenona, ki bo tudi letos nastopala v C-2 ligi. Goričani bodo tako še enkrat preverili svoj koncept igre, pregledali taktične variante v napadu in obrambi in skušali izboljšati igro na sredini igrišča. Goriško moštvo je letos okrepil tudi bivši Olimpijin napadalec Janez Voljč, ki se je v dosedanjih prijateljskih tekmah dobro odrezal.

Meddeželno prvenstvo bo startalo 22. septembra in bo trajalo do 4. maja 1986, ko bo na sporedu zadnje kolo. Prvi del lige bodo sklenili 5. januarja 1986.

Prijateljsko srečanje med Gorizio in Pordenonom bodo igrali danes, v Gorici, s pričetkom ob 17.30. V nedeljo pa bo Gorizia zaposlena v prvem kolu italijanskega pokala, proti moštvu Jesola.

VN Južne Afrike 19. oktobra

JOHANNESBURG — Velika nagrada Južne Afrike v formuli 1 bo 19. 10. in ne 16. 11., kot je bilo prej na sporedu. Dirko v Kyalamiju so anticipirali, pravi organizator, ker je odpadla VN Italije, ki bi morala biti 13. 10. letos.

Medtem pa je francoska avtomobilska hiša Renault uradno sporočila, da s prihodnjim letom ne bo več nastopala na dirkah formule 1, in to zaradi težkega ekonomskega stanja v tovarni.

Nogomet: po lepi prvenstveni zmagi proti Vrbasu

Koprčani na dvodnevni turneji v Italiji

Nogometaši koprškega drugoligaša, ki so v nedeljo pred rekordnim številom gledalcev, na novi tribuni se jih je zbralo okrog 7 tisoč, po imenitni igri premagali Vrbas so odpotovali na dvodnevno turnejo po Italiji. Danes jih čaka srečanje v Carrari z domačim Carraresejem, ki igra v italijanski C-1 ligi. Jutri pa bo nasprotnik Kopra član C-2 lige Pontedera. Koprčani se bodo vrnili v Koper v petek dopoldne, že popoldne pa bodo nadaljevali pot v Hrastnico, kjer igrajo v nedeljo prvenstveno srečanje 4. kola z domačim Famosom. »Že od prej imamo pogodbeno obveznost gostovanja v Italiji. Morda je to prišlo sedaj nekoliko ob nepravem času zaradi zdravstvenega stanja naših igralcev, toda spoznali bomo kvalitetni italijanski ekipo in imeli bomo priliko dograditi našo igro. Menim, da bo to za nas večja korist, kot pa če bi vabili doma v tej vročini. V Hrastnico potujemo že v petek. Ne želimo pono-

viti napake iz drugega kola, ko smo v Dubrovnik potovali na dan tekme,« je dejal trener Pertič. (J. Kreft)

Odlične uvrstitve koprskih jadrancev

Koprski jadranci so v preteklem tednu nastopili na nekaj velikih mednarodnih regatah. V Izoli je bila zadnja regata v razredu optimist za »Zlato jadro« Severnega Jadrana, na kateri je v konkurenci 47 jadrancev iz 11 klubov zmagal Koprčan Tomaž Čopi, drugi pa je bil domačin Matjaž France. Na mednarodnem odprtem prvenstvu Avstrije so v konkurenci več kot sto optimistov iz Avstrije, Italije, ČSSR, Madžarske in Jugoslavije koprski jadranci dosegli zelo dober uspeh, saj se je Klun uvrstil na imenitno 6. mesto. Uspeh Koprčanov so potrdili še Brčn z 11., Janovski s 16. ter Margon s 26. mestom. Na odprtem prvenstvu ZRN v razredu europa pa sta sodelovala Koprčana Bel-

tram in Orel. V konkurenci 60 posadk sta se uvrstila na 24., oziroma 28. mesto.

Uspehe koprskih jadrancev sta dopolnila še jadrca v razredu estela, ki sta na regati za evropski pokal v Barceloni dosegla 8. oziroma 11. mesto. V mladinski konkurenci pa je bil Orel prvi, Potokar pa tretji.

Visok jubilej

Športno veslanje v Izoli slavi letos pomemben jubilej. Letu 1925 so v tem mestu ustanovili veslaški klub, ki je v teh 60 letih dosegel imenitne uspehe. Največjega so dosegli že leta 1929, ko je četverec s krmarjem na olimpiadi v Amsterdamu osvojil zlato kolajno. Po vojni je pomemben mejnik bil leta 1958, ko je pokroviteljstvo nad veslači prevzela tovarna Argo in ko so si s prostovoljnimi delom ter s pomočjo pokrovitelja zgradili tudi klubske prostore. V petek so imeli v Izoli slavnostno sejo kluba, na kateri so podelili plakete in priznanja.

Pred pričetkom ženskih in moških namiznoteniških prvenstev

Prizadevanja za okrepitev prve Krasove ženske ekipe

Šesti oktober, ko se pričnejo ekipna namiznoteniška prvenstva, je sorazmerno še daleč, vendar je pri Krasu že sedaj vse živo, saj so priprave v polnem teku. V začetku avgusta je bilo osemnajst igralcev in igralke mladinske kategorije na pripravi, ki so jih v Lescah pri Bledu organizirale Jesenice in kjer so bili tudi igralci iz drugih klubov Slovenije. Priprave, ki so potekale v dveh izmenah (vsaka po en teden), so se povsem obnesle. Zatem so bili na vrsti naraščalniki (okrog petnajst), ki pa so vadili kar doma v Zgoniku pod vodstvom Roberta Miliča in Mihe Derganca iz Ljubljane, ki je pri Krasu sodeloval že od leta 1974 do 1979. Ta teden so na vrsti začetniki, ki se bodo sploh prvič srečali z loparjem. Zanje bosta skrbela Sonja in Robert Milič.

Seveda je v javnosti največ zanimanja, kako bo letos s prvo ekipo, ki je v zadnjih dveh sezonah v ženski A ligi dosegla blesteče rezultate. Kot smo pred časom že pisali, je ekipo zapustila Marina Čergol, a Doljakova iz družinskih razlogov letos ne bo igrala. Ostale so tako Ukmarjeva in Sedmakova, ki že intenzivno vadita, ter Sonja Milič, ki prične ta teden. S tako oslabilno ekipo v A ligi seveda ne bo lahko. Kakšni so torej lahko cilji? O tem in drugem smo se pomenili s pred-

Zvonko Simoneta

sednikom društva Zvonkom Simoneto.

»Če ostane tako, kot je sedaj,« je povedal Simoneta, »je naš cilj v A ligi obstanek. Če pa bi dobili kakšno igralko iz matične domovine, bi lahko startali na eno od prvih treh mest. Velja omeniti, da bodo v prihodnjem prvenstvu ženske A lige spreminili sistem tekmovanja. Nastopilo bo osem ekip iz vse Italije, ki se bodo pač pomerile vsaka z vsako, a ne bo več play offa. Lahko že sedaj rečemo, da bo najhujši tekmeč ekipa Surgelati Arena, pri kateri igrajo Čergolova, Zampinijeva (št. 2, v Italiji) in Vignolova (št. 4).«

»V katerih prvenstvih boste še zastopani?«

»Igrali bomo še v moški in ženski C ligi, v promocijskem prvenstvu (moški in ženske) ter pri mladincih in mladinkah, naraščalnikih, naraščalnicah ter dečkih in deklicah. Vsega skupaj je enajst ekip. V C ligi, ki obsega področje treh Benečij, je cilj naše ženske ekipe, ki je lani igrala v promocijskem prvenstvu, v glavnem nabiranje izkušenj, medtem ko moški računajo na zgornji del lestvice. V promocijskem prvenstvu si bodo mlajši prav tako nabirali izkušnje in se uvajali v ekipni sistem tekmovanja. Pri mladincih se bomo skušali prebiti v finalni vsedržavni del tekmovanja, seveda če nam bo šlo po sreči v deželni in meddeželni fazi. V finalni del gre osem ekip. Pri naraščalnikih in dečkih pa je glavni cilj izpopolnjevanje in nabiranje izkušenj.

Omenil bi še, da se bomo v drugem delu sezone, ko bodo državna prvenstva za posameznike in dvojice, skušali uveljaviti predvsem na mladinskem sektorju.

»Kakšni so vaši dolgoročni cilji?«

»Predvsem bi poudaril, da je letošnja sezona za nas prehodnega značaja. Nameravamo preveriti realno moč predvsem mlajših sil in se tako pripraviti na kakovostnejši skok v prihodnji sezoni.

»Vrnimo se za trenutek k prvi ekipi, ki jo letos čaka tudi nastop v

evropskem pokalu.«

»Imeli smo smolo, saj nam je žreb namenil švedsko (in še v gosteh), ki ima eno najmočnejših svetovnih šol v namiznem tenisu. Srečanje bo 12. oktobra in tudi če bi dotlej lahko že razpolagali s kako tujo igralko, ne bi mogla nastopati, ker po evropskem pravilniku mora biti pri društvu vpisana vsaj šest mesecev. Iz tega je že jasno, kakšne so naše možnosti. Poleg tega tako gostovanje terja tudi velike finančne žrtve.«

»Vsa ta aktivnost razumljivo zahteva nemajhen napor. Kako si pomagata?«

»Pri mladih so angažirani starši tekmovalcev, ki skrbijo za prevoze, za vodenje tekem itd. Prvo žensko ekipo bo vodila Sonja Milič, žensko C ligo bo verjetno prevzel Robert Milič, moško C ligo pa Edi Bole, ki tudi igra v tem prvenstvu. Vsekakor iščemo pomoč v matični domovini, in sicer osebo, ki naj bi s tehnične strani koordinirala vso dejavnost.«

»Vam vadba pobere veliko časa?«

»Ko bodo ob koncu priprav stekli redni treningi, in sicer prve dni septembra, tudi od 16. do 22. ure. Že prvi teden, in sicer 7. in 8. septembra, bomo organizirali ženski tradicionalni turnir za 10. pokal Krasa, na katerem se bo pomerilo dvanaest ekip, med katerimi bodo jugoslovani.

ski podprvak Kemičar iz Hrastnika, prvoligaš Olimpija iz Ljubljane, slovenska ekipa iz Celovca ter najboljše obmejne postave tako iz naše dežele kot Slovenije. Poleg tega se bomo v okviru predprvenstvenih priprav udeležili še važnejših turnirjev v Italiji in Jugoslaviji: 31. t.m. in 1.9. bomo npr. z mladinci, naraščalniki in dečki nastopili v Ljubljani, 21. in 22. 9. pa v Ferrari, prav tako z mladinskimi ekipami.«

»Kakšno je zanimanje za namizni tenis?«

»Narašča. Trenutno imamo več kot 50 igralcev, ki so v glavnem iz zgoraj omenjenih občin, nekaj jih je tudi iz zgoraj omenjenega dela nabrežinske. Upamo, da bo z novim športno-kulturnim centrom v Zgoniku tudi naše delo olajšano. Doslej smo se namreč morali zadovoljiti s prostori, ki nam jih je dala na razpolago sicer gostoljubna družina Doljak, tu pa imamo vse, česar doslej nismo imeli: prostore za trening ter dvorano za večja, tudi mednarodna tekmovanja. Velika pridobitev je robot, ki ga uporabljamo na treningih. To je naprava, ki avtomatično meče žogice (zmore jih tudi do sto na minuto), in sicer z jakostjo in v smeri, ki jo določi igralec sam in služi predvsem mlajšim, da se učijo pravih udarcev. Poleg tega imamo video registrator.

(D. Bizjak)

Pogovor z jadralcem Lorenzom Bogatcem

»Z rezultatom nisem zadovoljen«

V soboto se je v Trzinu zaključilo državno jadralno prvenstvo v kategoriji finn, katerega se je udeležil tudi osemnajstletni Sireniin jadralci Lorenzo Bogatec. V konkurenci 37 jadralcev se je Lorenzo uvrstil na še kar solidno petindvajseto mesto. Sireninega jadralca smo poklicali po telefonu, da bi nam natančneje povedal kako je potekalo to prvenstvo in nasploh opisal svojo jadralno kariero.

Najprej običajno vprašanje. Kdaj in kako si začel z jadranjem?

Z jadranjem sem začel pred približno sedmimi leti in sicer sem se udeležil tečaja, ki ga je takrat jadralni klub Sirena priredil v Kopru. Na začetku sem uporabljal majhno jadralnico, kot je npr. optimist, kasneje pa sem prestopil v kategorijo eura in končno v razred finn, v katerem nastopam še danes.

Kakšne težave si imel z nastopom na tem državnem prvenstvu?

Takoj naj povem, da s svojo uvrstitvijo nisem zadovoljen. Razlog za to pa je skoraj popolno brezvetrje, mene pa so neidealne vremenske razmere močno ovirale. Pred

prvenstvom pa sem imel težave z jadralnico, ki je bila nekoliko prelahka in sem jo moral zato otežiti. Tudi staro jadro ni bilo primerno za tako regato in sem ga zamenjal z novim.

Kako si pomagaš glede stroškov?

Skoraj vse stroške krije naš klub, ne samo glede jadralnice, temveč tudi kar se tiče potovanja in prenočitev med tekmovanji v tujini. Na nekaterih regatah v Italiji pa nam stroške krije federacija.

Katerih tekmovanj si se udeležil letos in kakšne so tvoje perspektive za bodočnost?

Letos sem že bil v Španiji na evropskem prvenstvu, potem pa na tekmovanju Intervela na Gardskem jezeru in na raznih drugih, med katerimi naj omenim Anzio, Genovo in nekatere v Jugoslaviji. Glede bodočnosti pa se mislim letos še udeležiti dveh tekmovanj in sicer oktobra spet na Gardskem jezeru in novembra na Reki. Kar se pa tiče evropskega prvenstva nimam velikih možnosti, ker bi to zahtevalo veliko več treninga, ki mi ga osebno preprečuje študij. (dz)

obvestila

KOŠARKARSKI KLUB BOR obvešča, da bo zbor vseh članov in mladincev v ponedeljek, 2. septembra, ob 20.00 na stadionu »1. maj«.

TAJNISTVO ŠZ BOR sporoča, da bo prva jesenska seja glavnega odbora v ponedeljek, 2. septembra, ob 20.30 v BSC.

ROKOMETNI ODESEK ŠK KRAS vabi dečke letnikov '72, '73, '74 in '75, ki bi želeli igrati rokomet na šestanek, ki bo danes, 28. avgusta, ob 18. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku. Istega dne bo ob 19. uri tudi sestanek za mladince letnikov '67, '68, '69, '70 in '71, ki jih zanima ta športna panoga.

SPDT obvešča svoje člane, da lahko plačajo letno članarino v Tržaški knjigarni v Trstu ali pa na društvenem sedežu ob torkih od 20. do 21. ure (Ul. sv. Frančiška 20/3. nadstr.).

SD BREG vabi vse mladince, ki bi se radi ukvarjali z nogometom, da pristopijo k društvu. Za prvenstvo cicibanov pridejo v poštev rojeni do 1.7.1975, začetnikov od 1.7.1973 do 30.6.1975, najmlajših od 1.7.1971 do 30.6.1973 in naraščalnikov od 1.7.1969 do 30.6.1971. Informacije po telefonu št. 281-069 vsak torek, sredo in četrtek od 18. do 20. ure.

priprave naših amaterskih nogometnih ekip

Kras z novim trenerjem in z lanskim ogrođjem ekipe

Pred kratkim smo se podali na repensko igrišče, kjer smo dobili na treningu nogometaše Krasa. Pri večini slovenskih ekip, ki nastopajo v 2. in 3. amaterski ligi, je prišlo do korenitih sprememb, predvsem kar zadeva trenerje. Tudi pri Krasu so za letošnjo sezono menjali krmilo ekipe. Bandinija, ki je vodil Krasove igralce v drugem delu lanskega prvenstva, je zamenjal Fulvio Ellini, ki je še do lanske sezone nastopal za tržaški Libertas. Kraševci imajo tudi novega maserja, ki bo istočasno pripravljval tudi vratarje. To je Castellano. Najprej smo se obrnili do trenerja Ellinija.

Kdaj ste pravzaprav začeli s pripravami?

Sestali smo se v ponedeljek, 19.

Krasov trener Ellini

t.m., naslednji dan pa je že stekel prvi trening. Prvih 15 dni bomo trenirali vsak dan od 19. do 21. ure, ob sobotah pa se trening prične ob 17. uri. Kot je razumljivo, smo prve treninge posvetili vzdržljivosti. Nadaljevali bomo z osebno tehniko in zaključili te začetne 15-dnevne priprave s hitrostjo in s strelji na vrata.

Ste z izborom igralcev zadovoljni?

Prvi vtis, ki so mi ga v tem prvem tednu zapustili igralci, je bil odličen. Veliko jih redno prihaja na treninge, skrbno vadijo in kar je najvažnejše, so zelo disciplinirani. Res jih moram pohvaliti, saj sem z njimi zelo zadovoljen. Ker pa je igralcev veliko, se bomo čez nekaj časa, ko bomo odigrali nekaj prijateljskih tekem, odločili za 16 ali 18 igralcev, ki bodo prišli v poštev za prvenstvo.

Obrnili smo se tudi do Andreja Ra-

cela, duše nogometnega odseka pri Krasu.

Andrej, je v ekipi letos prišlo do bistvenih novosti kar se tiče igralskega kadra?

Prišlo je le do nekaterih manjših sprememb. Ogrođje ekipe je v glavnem ostalo tisto iz prejšnjega prvenstva. Dobili smo novega vratarja Maria Adamiča (Fogliano), ki bo istočasno treniral tudi naše naraščalnike. Iz Tržica se je vrnil Dario Škarbar, kar upam, da bo za nas velika pridobitev. Tudi Luigi Cinque (Domio) je novi prišlec. Četrta novost doslej pa je Roberto Santoni, ki je pred nekaj leti nastopal tudi za Zarjo, a je moral zaradi službenih obveznosti nekaj let opustiti aktivni šport. K Primorju je prestopil Sergio Olivo, k Bregu pa Sandi Klun. Pogajamo se še za enega vratarja, ki naj bi bil Paniconi (Breg) ali lanski Krasov vratar Benvenuti. Naša šibka točka iz prejšnjih let je ostala sredina igrišča in napad, in skušali se bomo ojačiti še z dvema igralcema.

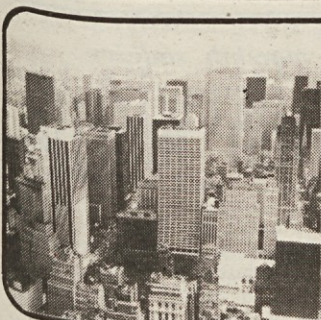
Vaši prihodnji nastopi?

29. avgusta se bomo v Repnu v trening tekmi pomerili z Libertasom, 2. septembra pa nastopili na memorijalu Zarka Raceta, ko se bomo na Proseku pomerili s Primorjem.

Je res, da se igrišče nekoliko razlikuje od lanskega?

Imaš popolnoma prav. V poletnih mesecih smo igrišče popolnoma prenovili, ga zdravili in podjetje iz Medee je posejalo novo travo. Res je nogometni odsek lahko ponosen s takim igriščem, kakršnega pri nas premore le malokatera ekipa.

(Z. Skupek)

**NEW YORK
NEW YORK
NEW YORK**

Branko Laković

21.

Ko sem v Central Parku sedel na klopci in z občudovanjem gledal pravo armado ljudi vseh starosti, ki je tekala, igrala odbojko, bezbol, košarko, kotalkala, si enostavno podajala žogo in tudi telovadila, sem imel občutek, da sem spoznal novi »New York«. Le nekaj metrov dlje, čez zid: asfalt, nebotičniki, avtomobil pri avtomobilu, ljudje, ki stalno hitijo, pa kakšen promet.

In res škoda, da se ta krasen zeleni predel New Yorka v večernih urah spremeni v zbirališče ne preveč priporočljivih ljudi.

KAM GRE JAPONSKA?

Japonska je svetovna ekonomska sila. To je opa-

ziti tudi v ZDA. V New Yorku kar mrgoli Japoncev, starih in mladih. »Svetovno ekonomijo krojijo tu v New Yorku,« mi je dejal simpatični, 57-letni Kini iz mesteca pri Tokiu. In dodal: »Vse roma v ZDA, ali bolje v New York. Brez neposrednega poznanja ljudi in organizacij ni uspeha v ekonomiji, zato tudi ni čudno, da je po ameriških šolah in kolegijih tolikšno število Japoncev.«

In res: na mednarodni šoli v Wagner College jih je bilo kar 80 od sto. V glavnem so vsi obiskovali našo šolo, da bi se nato lahko čimprej vpisali v kako ameriško univerzo. Ogromna večina bi nato na univerzi študirala, kaj drugega kot »business«.

Med temi študenti je bil tudi mali, 23-letni Ejži iz Tokia, ki je bil na šoli izredno priljubljen zaradi svoje skromnosti in predvsem zaradi velikega znanja ter izredne razgledanosti. (Pozneje so mi dejali, da je bil Ejži nagraden kot drugi najboljši študent druge najpomembnejše tokijske univerze).

»Ejži, da je Japonska svetovna ekonomska velika, lahko opazimo že na tej šoli. Kot muh vas je, pa čeprav ameriške šole so vse prej kot poceni...«

»Res je, na Japonskem smo dosegli zelo visok ekonomski standard. S svojimi produkti smo praktično preplavali ves svet.«

»Kje so vzroki tega velikega vzpona?«

»Ne bi hotel se pohvaliti, toda znano je, da so

Japonci na delu zelo vestni, pridni, precizni. Za Japonca je postalo delo že konjiček. Skratka, ljudje uživajo v delu. Na ta račun je bilo v naši državi napisanih na tisoče socioloških raziskav. Verjetno pa nihče ni našel pravega odgovora na to vprašanje. Res je, da so bili Japonci že po tradiciji delavnosti in skrbni, toda koliko drugih narodov na svetu je imelo enake značilnosti kot naš, pa jih sedaj pesti huda kriza.«

Posnetek z »japonskega dne« v Manhattnu

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebne mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poslani tekoci račun za Italijo
Založništvo trženskega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - zira račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad., telefon 223023

Oglaš - Ob delovnih trgovskih 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I. iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski

dnevnik

28. avgusta 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Pacifik sili v ospredje

Ugledni slovenski televizijski komentator je v šestdesetih letih na svojih predavanjih (v Gorici in Trstu) dejal, da so petdeseta leta bila leta osvobajanja azijskih držav, šestdeseta leta, je rekel, leta osvobajanja afriških narodov izpod kolonialnega sistema, sedemdeseta in naslednja leta pa bodo, je pristavil, leta, in to krvava leta osvobajanja južnoameriških držav izpod vpliva severnega sosesa. Mejni kamni, ki jih je kot dober poznavalec svetovnega dogajanja, takrat postavil, so odsevali realne trende prizadevanj svobodoljubnega človeštva.

Če naj ostanemo pri napovedih, potem poznavalci svetovne strategije že sedaj napovedujejo, da utegne postati Tih ocean (Pacifik) območje, kjer se bo svetovna strategija oblikovala v 21. stoletju. Tjakaj se bo preselila z Atlantika, velike luže med starim in novim kontinentom, kjer se nista odvijali samo dve svetovni vojni, ampak tudi svetovna gospodarska gibanja kapitalističnega sveta.

Zakaj torej Pacifik, to doslej na videz mirno območje, veliko za eno tretjino zemeljske površine, kjer je pred 40 leti počila prva atomska (ameriška) bomba in pozneje še dve na Japonskim, kjer je Sovjetska zveza v Vietnamu dobila (poprejšnja) ameriška vojna oporišča, kjer se gospodarstvo v poprečju hitreje razvija kot drugje po svetu, pa ne samo na Japonskem, ampak tudi v Južni Koreji, na Tajvanu itd.

Do nedavna nesporno ameriško vplivno območje (z bolj skromnim vplivom na svetovno dogajanje), znano bolj po ekzotičnih krajih, bujnih palmah, vročem pesku in topli vodi, pa havajskih pesmih in dekletih je od včeraj dalje postalo del sovjetskega vplivnega območja, kajti prav od včeraj je vest, da je SZ podpisala sporazum o ribolovu z malo državo Kiribati, otokom v južnem Pacifiku. Za odškodnino nekaj več kot treh milijard lir bo 16 ribiških ladij SZ tam ribarilo - in po malem tudi vohunilo. Pripravo podpisa je spremljalo izražanje ameriškega in avstralskega nezaupanja. To nezaupanje pa ima še druge razloge. Laburistični predsednik Nove Zelandije David Lange je letos prepovedal prihod ameriškim jedrskim vojniim ladjam v njihove luke, prepoved, ki jo je premier prav včeraj sprejmel v kompromis, da bi zavezniški pakt ANZUS ne zašel v krizo. Tu je nadalje tudi Francija, ki je na atolu Mururoa letos izvedla že štiri podzemeljske jedrske eksplozije. Odtod tudi odgovor zakaj atentat na ladjo Rainbow Warrior gibanja zelenj miru. Mitterrand je izjavil, da jedrske eksplozije za tamkajšnje prebivalstvo niso nevarne. Če je tako, je rekel David Lange, zakaj jih ne izvedejo kar na ozemlju osrednje Francije?

Če vse to seštejemo, lahko ugotovimo, zakaj se lahko uresniči napoved zagrebškega DANAS, da bo 21. stoletje namenjeno Pacifiku.

Posebno se to pozna v družbenem stanovanjskem sektorju

V Jugoslaviji kriza v gradbeništvu

BEOGRAD — Za družine, ki še niso rešile stanovanjskega problema, prinaša obračun gradnje družbenih stanovanj v prvi polovici tekočega leta v Jugoslaviji nič kaj ohrabrujoče podatke. Ob oceni, da je stanovanjsko vprašanje še odprto za približno pol milijona družin, ugotavljajo namreč, da so v prvih šestih mesecih letošnega dogradili samo 10 tisoč 421 družbenih stanovanj. To je za 26 odstotkov manj kot v istem obdobju lanskega leta, ki je že itak veljalo za izredno »sušno« na tem področju.

Na dlani je, da je gradbeništvo v hudi krizi in da so potrebne na tem področju radikalne spremembe, o katerih je že dalj časa govor. Ugotavljajo namreč, da se gradbeništvo v celoti kot proizvodna dejavnost pre-

več podcenjuje. Sedanje stanje nima samo hudih življenjskih posledic za prizadete družine, ampak so zaradi njega v nezavidljivem položaju tudi zaposleni v gradbeništvu. Zastoj v gradnjah je istočasno prizadel tudi industrijo gradbenega materiala, hišne opreme in vrsto dejavnosti, ki so neposredno odvisne ali povezane z gradnjo stanovanjskih hiš. Koristi od tega stanja imajo samo tisti, ki lahko bogatijo z oddajanjem svojih ali družbenih stanovanj za ceno visokih denarskih in deviznih najemnin, družba pa ima od tega samo škodo.

Postavlja se torej vprašanje kako ukrepati. O vprašanju je bilo že mnogo razprav in analiz, mnogo je bilo tudi predlogov, vendar brez vidnih rezultatov. Nekateri nakazujejo vla-

ganje osebnih sredstev v stanovanjsko gradnjo kot pravo pot. Čeprav predloga ne gre podcenjevati, odvrčajo drugi, ne gre niti pozabiti na dejstvo, da je v zadnjem času upadla tudi individualna gradnja. Pri tem velja povedati, da je cena kvadratnega metra stanovanjske površine približno enaka štirim mesečnim plačam. To pomeni 20 let povprečne plače za 60-metrsko stanovanje. Iste ugotovitve sibiho tudi predlog za vključevanje osebnih sredstev v gradnjo družbenih stanovanj. Upoštevati je treba namreč, da kdor ni še rešil stanovanjskega vprašanja, sodi bržkone med siromašnejše sloje prebivalstva. Tudi zadruge, od katerih se mnogo pričakuje, nimajo velikih možnosti za izboljšanje stanja, vse dokler se ne spremeni sedanja kreditna politika.

Zaradi tega se mnogi zavzemajo za rešitev, ki jo je nakazal že drugoročni program ekonomske stabilizacije. V njem je govor o ustvarjanju posebnih skladov za kreditiranje na gradbenem področju. Ne bi bilo napak, dodajajo, ko bi tudi proučili možnost ustanovitve specializiranih bank in ko bi ukinili polog ob odobritvi kredita. Nekaj bo treba kakorkoli ukreniti, sicer — svarijo statistiki — bodo ob sedanjem upadanju gradbene dejavnosti ob koncu stoletja v društvenem sektorju lahko dogradili le tisoč petsto stanovanj letno.

Na Švedskem presadili srce

STOCKHOLM — V bolnišnici Karolinska v Stockholmu so v teh dneh presadili tretje človeško srce na Švedskem. Operacijo je izvedel dr. Björn Semb, ki je sodeloval tudi pri prvem vsajenju umetnega srca izven ZDA. Vsadili so ga letošnjega aprila švedskemu finančniku Leifu Stenbergu, ki se zdaj dobro počuti in bo najbrž v kratkem zapustil bolnišnico. Presaditev človeškega srca je na Švedskem dokaj težavno, ker se tu strogo ravna po pravilu, po katerem klinična smrt nastopi šele, ko srce neha utripati. Zato je praktično mogoče presaditi le uvožena človeška srca. Za na začetku omenjeno operacijo so srce uvozili iz neke neimenovane evropske države.

Miguel De Cervantes

10.

DON KIHOT

Elizabeta II. najbogatejša pa tudi varčna

LONDON — Najbogatejša ženska na svetu, angleška kraljica Elizabeta II., ki je po nepremičninah, naložbah, umetniških zbirkah, draguljih itd. daleč najbogatejša med kronanimi glavami celega sveta, bogatejša kot šejki in ameriški milijonarji, varčuje pri malem: ponoči jo pogostoma zalotijo, ko ugaša luči v sobanah Buckingham palace, da bi zmanjšala stroške za elektriko. Videli so jo celo, kako je s tal pobrala in vtaknila v žep kosček vrvi, pa ne zato, da bi ga vrgla v koš, ampak da bi ga kdaj kasneje porabila.

V anketi o prihodkih kraljevske družine je periodični list Woman zapisal, da ima kraljica bogastva za 6.500 milijard lir, od tega dve milijardi lir v investicijah, kar naj bi ji dnevno v obrehtih navrglo 700.000 funtov sterlingov, okoli 1,6 milijarde lir.

Kljub tem bajnim vsotam se — po pisanju Woman — Elizabeta obnaša kot navadna gospodinja z zdravo pametjo, ki upravlja svoje imetje (in imetje svoje družine) skrajno skrbno in modro.

Rainier zanikuje

MADRID — Princ Rainier iz Monaka je zanikal vest, da se namestila poroči s princesinjo Iro Fürstberg.

Take vesti so objavile razne revije, tudi španske, in predvsem tednik »Lecturas«, ki je tej novici posvetil svojo naslovno stran.

Vrtičkarstvo: konjiček in potreba

RIM — V Italiji imamo čedalje več takih družin, ki kar same gojijo jajčevce (melancane), paradižnike, fižol, bučke pa še celo vrsto drugih sort zelenjave. Seveda ne zato, da bi potem pridelek prodale, ampak, da ga kar doma porabijo. Zakaj? Deloma jim je urejevanje vrtičkarstva konjiček in zdravo razvedrilo, delno si vprico množitve živilskih potreb in dodajanja škodljivih kemijskih dodatkov k prehrani želijo naravne hrane, predvsem pa jih k temu silijo draginja, saj povrtina posebno v določenih sezonskih obdobjih ni za vsak žep.

Pojav je seveda najbolj zaznaven v deželah z ustaljeno kmečko tradicijo, toda zadnje čase se čedalje bolj širi. Ponekod ima skoraj vsaka hišica v predmestju svoj vrtiček, tu pa tam naletimo nanj celo v mestu samem, če je na dvorišču količjak prostora zanj. Takšnih vrtičkov osrednji statistični zavod ni še preštel, vendar so njegovi izvedenci na debelo izračunali, da zajemajo danes v vsej Italiji nad 92.000 hektarov proti približno 86.000 hektarom iz leta 1982.

Če je res, da ti vrtički pomenijo protiutež rastočim cenam, je pa tudi res, da so le blede zrcalo »medvojnih vrtičkov«, ki jih je narekovala prava lakota, za katero vedo, kakšna je, samo tisti, ki so jo preizkusili.

Kitajska potrebuje več rib in morskih sadežev

Ribolov na svetovnih morjih

PEKING — Kitajska je letos prvič začela ribariti na Atlantiku vzdolž zahodne afriške obale, na Pacifiku ob kanadski obali in v ameriških vodah Aljaske. To ji dovoljujejo sporazumi, ki jih je nedavno podpisala po eni strani s Senegalom, Sierr Leone, Gvinejo-Bissau in Španijo (kar zadeva Kanarske otoke), po drugi strani pa z vladama v Ottawi in Washingtonu. Poleg tega so kitajske ribiške ladje nedavno tega zaplule tudi do Antarktike.

Temu botruje predvsem nujna po izdatnejšem kritju popraševanja po ribah in morskih sadežih na kitajskem tržišču. V tej zvezi je zgovoren podatek, da je lanska poraba rib v LRK znašala komaj 5 kilogramov na prebivalca, vtem ko znaša svetovno poprečje trikrat več. Nekaj ulova bodo seveda namenili tudi izvozu. Kam, se ne ve. Dejstvo je, da danes Zahod ni več osamljen v prepričanju, da bo v prihodnosti treba sredstva za človekovo prehrano črpati predvsem iz morskih in oceanskih globin.

Toda Ljudska republika Kitajska, ki je ulovu v smislu gori navedenih dogovorov namenila 13 oceanskih sodobno opremljenih ribiških ladij, vključuje raztegnitev svojega ribarjenja tudi v širšo politiko obojestransko koristnega sodelovanja z državami tretjega sveta. V zameno za ribarjenje v njihovih vodah so se namreč Kitajci obvezali, da bodo Senegal, Sierr Leone, Gvinejo-Bissau in v bodoče še drugim državam v razvoju pomagali pri razvijanju njihove ladjarske industrije, da pojdejo z njimi v skupne investicije in da z njimi tudi povečajo trgovinsko izmenjavo.